

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Як на Магілёўшчыне дождж клікалі

У чым сакрэты трывалага шлюбу?

Беларусы на аргенцінскай зямлі

СТАР 3

СТАР 4

СТАР 5

ВЫКАНАЛЬНІЦКУЮ ДЫСЦЫПЛІНУ — НА САМЫ ВЫСОКІ ЎЗРОВЕНЬ

У КРАІНЕ ЯШЧЭ РАЗ БУДЗЕ ЗНАЧНА СКАРОЧАНЫ ДЗЯРЖАПАРАТ

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка лічыць, што ў краіне можна яшчэ ўдвая скараціць дзяржаўны апарат і значна ўзняць выканальніцкую дысцыпліну. Аб гэтым кіраўнік дзяржавы заявіў, прымаючы кадравыя рашэнні, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«У бліжэйшы час мы яшчэ раз падыдзем да значнага скарачэння дзяржаўных служачых. Не таму, што яны дрэнныя, а таму, што нам трэба ўзнімаць выканальніцкую дысцыпліну, — сказаў кіраўнік дзяржавы. — У нас так часта бывае: кіраўнік прыняў рашэнне, а потым дзесяць яго падначаленых чыноўнікаў едуць кантраляваць выкананне і пішучы даведкі начальніку, як выконваецца. Дрэнная практыка! Трэба ўзняць выканальніцкую дысцыпліну на такі ўзровень, каб ніхто не ездзіў, і, калі і кантраляваў, то толькі пазваніў і спытаў: ты гэта зрабіў ці не. Не зрабіў — да пабачэння. Такім чынам мы можам яшчэ ўдвая скараціць дзяржаўны апарат, узяўшы выканальніцкую дысцыпліну і ўстараніўшы ад дзяржаўнага апарату тыя функцыі, якія яму не ўласцівыя і якія проста шкодныя».

Прэзідэнт адзначыў, што гэты варыянт спрабуюць прапрацаваць на Мінскім аблвыканкам, прычым не даводзячы заданія зверху, а чакаючы варыянтаў з выканкам.

Аляксандр Лукашэнка канстатаваў, што сёння ў дзяржслужачых мізэрная зарплата. «Але я не магу павысіць заробатную плату дзяржаўным служачым, калі мы насустрач не зробім руху, руху толькі ў скарачэнні дзяржаўнага апарату», — сказаў Прэзідэнт.

«Трэба статус, узровень дзяржаўных служачых узяць неймаверна, каб гэта сапраўды быў дзяржаўны служачы, каб гэта быў чыноўнік, які прымае рашэнні, і ўсе становяцца ў радок, шарэнгу, выконваючы гэтыя рашэнні. Усе астатнія сжаномленыя грошы плюс яшчэ дабавім — гэта будзе значная зарплата ў дзяржслужачых, і мы вырашым гэту праблему», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Пры гэтым Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу на тое, што скарачэння чыноўніцкіх павінны быць задзейнічаны ў эканоміцы, у тым ліку на кіруючых пасадах.

«Самая вялікая небяспека тоіцца ў нас у эканоміцы. Калі ў нас ёсць нейкая небяспека, то толькі ў эканоміцы. Калі ў нас будзе працаваць прадпрыемства, і мы будзем атрымліваць такія ўраджай, як у гэтым годзе, і будзем маналітна працаваць, як працуем, нам нічога не страшна. Ніхто да нас не прыйдзе з танкамі, не захопіць, не заб'е, не зломіць, не падаме. Мы вытрымаем любую бурю. Толькі ўсё ад нас залежыць», — падкрэсліў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў бліжэйшы час будзе апублікаваны праект закона па барацьбе з карупцыяй, і кіраўнік дзяржавы чакае па ім прапановы. Акрамя таго, плануецца яшчэ раз вярнуцца да дэкрэта аб узмацненні адказнасці кіруючых работнікаў, і такім чынам нарматыўна, паводле слоў Прэзідэнта, будзе пастаўлена кропка на практыцы перасаджвання з крэсла ў крэсла. «Прышоў, адпрацаваў добра сумленна — атрымлівай усё, што ты заслужыў. Вінаваты — ну што ж, не працуеш, дрэнна працуеш — ідзі працаваць на спецыяльнасці, але кіраўніком больш не будзеш і нікуды цябе ніхто не ўладуе», — адзначыў кіраўнік дзяржавы.

«Вось калі мы кадры прывядзем у належны стан, аптымізем наш дзяржаўны апарат, нам народ ніколі не скажа, што мы шмат заробляем грошай», — сказаў на заканчэнне Аляксандр Лукашэнка.

АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ПА АБОРОНЕ САЮЗНАГА РЫНКУ

У пытанні транзіту тавараў з Захаду на расійскую тэрыторыю наша краіна прытрымліваецца сваіх дамоўленасцяў

Беларусь у пытанні транзіту тавараў з Захаду на расійскую тэрыторыю прытрымліваецца дамоўленасцяў з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным. Гэта адзначыў Аляксандр Лукашэнка, прымаючы з дакладам прэм'ер-міністра Міхаіла Місяніковіча, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

На сустрэчы абмяркоўвалася пытанне транзіту з іншых краін праз Беларусь тавараў на расійскую тэрыторыю. Як падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка, Беларусь прытрымліваецца ў гэтым пытанні дамоўленасцяў, дасягнутых у час праведзенай нядаўна тэлефоннай размовы з Прэзідэнтам Расіі Уладзімірам Пуціным. У прыватнасці, Уладзімір Пуцін праймаваў Аляксандра Лукашэнка аб эканамічных мерах, прынятых Расіяй адносна некаторых катэгорый прадукцыі, імпартуемай з краін, якія ўвалялі санкцыі ў адносінах да расійскіх арганізацый і грамадзян.

«З Прэзідэнтам Расіі мы вялі размову аб абароне, я ён сказаў, расійскага рынку, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Гэта значыць, мы павінны выканаць свае абавязальствы па абароне саюзнага рынку (у нас адзіная мытыя ў мытнай прасторы) і частцы транзіту грузаў з Захаду праз Беларусь на расійскую тэрыторыю. Калі Расія закрыла свой рынак для пэўных тавараў, то мы гэтыя тавары транзітам праз Беларусь у Расію прапускаем не павінны».

ЧЫТАЙМА!

Летнія кнігалюбы — выдатная пара не толькі для забаў. Некаторыя падлеткі нават у школьнай «водпуску» робяць свой адпачынак змястоўным і карысным, бо бяруць у спадарожнікі добрыя кнігі.

Вось і выхаванцы сацыяльна-педагагічнага цэнтра з прытулкам Ленінскага раёна г. Мінска,

удзельнікі рэспубліканскай акцыі «Лета з добрай кнігай!», пацвердзяць, што цікавая кніжка ніяк не горшая за камп'ютарныя гульні ці фільмы 3D. Нават лепшая, бо не толькі прымушае радавацца і суперажываць сваім героям, але і адкрывае неабсяжныя прасторы для фантазіі!

...Тым часам акцыя «Лета з добрай кнігай!»,

сярод арганізатараў якой Міністэрства інфармацыі, «Выдавецкі дом «Звязда», Мінгарвыканкам і абласныя выканкомы, Беларуска-рэспубліканскі саюз моладзі і Беларуска-рэспубліканская піянерская арганізацыя, працягвае кроцьчы па краіне. Фінішуе яна 7 верасня, у Дзень беларускага пісьменства, у Заслаўі.

ЦЫТАТА ДНЯ

Міхаіл РУСЫ, намеснік прэм'ер-міністра: «Павелічэнне экспартных паставак сельскагаспадарчай прадукцыі ў Расію не адаб'ецца на паспяхі нашых імпартёраў. У нас няма ніякіх праблем, на складах дастаткова прадукцыі. Яшчэ на 15–20% можам павялічыць пастаўкі мяса-малочнай прадукцыі. Трэба, напрыклад, шчыльна працаваць з малочнай прадукцыяй: цяпер тэмпа яе рэалізацыі — 103%, але можна было б і больш — гэта валюта. Што тычыцца гародніны, то яе пастаўкі за межы краіны ў параўнанні з мінулымі годамі могуць быць павялічаны на 25–30%. Наваг павялічэння на спякоту, у нас будзе дастаткова гародніны — вялікія аб'ёмы капусты і морквы, чакаем пярэдняга ўраджаю бульбы. Разлічваем, што больш за 1 млн т бульбы зможам прадаць нашым суседзям. Дадатковыя пастаўкі прадукцыі харчавання ў Расію будуць арганізаваны таксама за кошт закупак лішкаў сельскагаспадарчай прадукцыі ў сельскай гаспадарцы».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 12.08.2014 г.

Долар ЗША	10360,00 ▲
Еўра	13880,00 ▲
Рас. руб.	287,00 ▲
Укр. грыўня	809,38 ▼

Лепш папярэдзіць

Апавяшчальнік выратуе раней за пажарных

Спачатку інфармацыя для роздму. У Галандыі навукоўцы правялі цікавыя эксперыменты. Спецыяльна падпалі раманструяванае жыллё пачатку мінулага стагоддзя, а потым сучаснае. Высветлілася, што падчас пажару ў першым выпадку ўмовы, несумяшчальныя з жыццём чалавека, з'яўляюцца прыкладна праз 15 хвілін, а ў сучаснай кватэры — усюго праз 3–5 хвілін. Безумоўна, выратавальнікі, калі іх адразу выклікаць на дапамогу, патушаць агонь вельмі хутка. Але кожная секунда, калі чалавек удыхае прадукты гарэння, можа стаць апошняй у жыцці. Дастаткова бывае некалькіх удыхаў, каб загінуць пры пажары.

Таму прафілактыка пажару — гэта вялікі пласт дзейнасці і наша ведамства вельмі шчыльна працуе ў гэтым кірунку з іншымі. — Раскажыце Васіль ЧЭКАН, начальнік Віцебскага абласнога ўпраўлення Міністэрства па надзвычайных сітуацыях. — У глыбінцы нам вельмі дапамагаюць сельсаветы, старэйшыны вёсак. І няхай, бывае, кажуць, што старэйшыны ў асноўным людзі пенсійнага ўзросту, але ж яны добра выконваюць свае абавязкі. Хачу адзначыць добрую працу назіральных камісій. Апошнія, дарэчы, ёсць не толькі ў правінцыі, але і ў абласным цэнтры — пры адміністрацыях раёнаў. У іх склад, акрамя прадстаўнікоў пажарнай службы, уваходзяць работнікі ЖКГ, сацыяльнай абароны насельніцтва, участковыя інспектары, дэпутаты... У першую чаргу правяраюць умовы пражывання прадстаўнікоў так званых «груп рызыкі». І гэта не толькі тыя, хто вядзе асацыяльны лад жыцця, але і пенсіянеры, у першую чаргу — адзінока пражываючыя. Вядзецца агітацыя па ўстаноўцы аўтаномных пажарных апавяшчальнікаў. Многія чамусьці думваюць, што такі прыбор неабходны толькі нямоглым. Не, у кожным доме і кватэры ён павінен быць, бо сучаснае жыллё літаральна «нашлігавана» «хіміяй» і электронікай, у выніку гарэння якіх можна памерці ад атручэння шкоднымі рэчывамі. А колькі прыкладаў кароткага замыкання халадзільнікаў у начны час!..

ПРЫЙДУЦЬ НАВАЛЬНІЧНЫЯ ДАЖДЖЫ

Навальнічныя дажджы і тэмпературныя кантрасты чакаюць у тэрыторыі Беларусі на бягучым тыдні, паведаміла БЕЛТА галоўны сінноптык Рэспубліканскага гідромэацэнтра Людміла ПАРАШЧУК.

«У гэтым годзе першая дэкада жніўня аказалася вельмі цёплай — сярэдняя тэмпература паветра больш як на 6 градусаў перавысіла кліматычную норму», — сказала галоўны сінноптык. Пры гэтым у многіх рэгіёнах краіны адзначаюць дэфіцыт ападкаў. Асобныя метэастанцыі за першыя дзесяць дзён жніўня ні разу не зафіксавалі дождж на падкантрольных ім тэрыторыях. «Настойкі цёпла і суха ў Беларусі бывае адзін раз у 35 гадоў. У сталічным рэгіёне такое гарачае надвор'е ўсталявалася ўпершыню за ўвесь перыяд інструментальных назіранняў», — адзначыла Людміла Парашчук.

Цяпер надвор'е ў краіне пачне фарміраваць атмасферны фронт з суседняй Польшчы. Ноччу па захадзе, раніцай і днём на большай частцы Беларусі пройдуць навальнічныя дажджы, месцамі не выключаны моцныя ліўні. Днём у асобных раёнах магчымы град. Пры навальніцах месцамі прагназуецца шквалістае ўзмацненне ветру з парывамі да 15–20 метраў

у секунду. Тэмпература паветра ў дзённы час чакаецца ад плюс 21 па захадзе да 32 градусаў цяпла па ўсходзе.

«Актыўны атмасферны фронт паўднёва-заходніх рэгіёнаў Еўропы прынясе ў чацвер у Беларусь дажджы і вялікі тэмпературны кантрасты», — сказала галоўны сінноптык. Навальнічныя дажджы рознай інтэнсіўнасці пройдуць на значнай частцы тэрыторыі рэспублікі, месцамі прагназуецца моцныя дажджы і навальніцы. У дзённы час месцамі магчымы град. Чакаецца ўзмацненне ветру з парывамі да 15–20 метраў у секунду. Тэмпература паветра ноччу складзе плюс 14–20 градусаў, днём будзе ад 22 да 29 градусаў цяпла (у час дажджоў — каля плюс 20 градусаў). Усе яшчэ гарачым будзе надвор'е ў паўднёва-ўсходніх раёнах, дзе прагназуецца ад 30 да 34 градусаў са знакам плюс.

У пятніцу фронтальны раздзел пакіне тэрыторыю Беларусі. Кароткачасовыя дажджы чакаюцца толькі ў асобных раёнах. Тэмпература паветра ноччу складзе плюс 10–17 градусаў, днём — ад 20 да 27 градусаў цяпла, па паўднёвым усходзе моцна прагназуецца плюс 18–20 градусаў, днём — ад 28 да 30 са знакам плюс. У нізкіх месцах і паблізу вадаёмаў могуць згушчацца непрацяглыя туманы.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

Эрдаган перамог на прэзідэнцкім выбарах у Турцыі

Прэм'ер-міністр Турцыі Рэджэп Таіп Эрдаган стаў пераможцам першых у гісторыі краіны прамых выбараў прэзідэнта, набраўшы 51,7% галасоў, паведамляюць інфармагенцтвы. Палкоўнік Эрдаган набраў абсолютную большасць галасоў, другога тура выбараў прэзідэнта не будзе. Галоўны канкурэнт Эрдагана, кандыдат ад апазіцыі Эмхедзіні Іхсаналту, набраў 38,9% галасоў. Сёлетая права прыняцц ўдзел у прэзідэнцкіх выбарах упершыню атрымалі ўсе грамадзяне краіны, якім у адпаведнасці з заканадаўствам дазволена аддаць свой голас. Раней кіраўніка Турцыі выбіраў парламент.

Грэчаскія еўрадепутаты патрабуюць ад ЕС адмяніць санкцыі

Дэпутаты Еўрапарламента ад Камуністычнай партыі Грэцыі запатрабавалі ад Еўрасаюза адмяніць эканамічныя санкцыі супраць Расіі, якія прывялі да забароны на імпорт сельскагаспадарчай прадукцыі з краін ЕС. Адпаведны ліст яны накіравалі кіраўніку Еўракамісіі Жазэ Мануэлю Барозу, яго пераемніку Жану-Клоду Юнкеру, вярхоўнаму прадстаўніку ЕС па замежных справах і палітыцы біспекі Кэтрын Эштан і шэрагу еўракамісару. Грэчаскія еўрадепутаты заявілі, што тысячы фермераў у Грэцыі і іншых краінах ЕС заплаціць за падтрымку Еўрасаюзам і Злучанымі Штатамі новага кіраўніцтва Украіны, і асудзілі рашэнне грэчаскага кіраўніцтва, якое падтрымала «Імперыялістычную інтэрвенцыю» ва Украіну, мэта якой, на іх думку, складалася ва ўмацаванні ў гэтай краіне еўрапейскіх і амерыканскіх манаполі.

Бананы і бульба выратуюць актыўных мясцадаў ад раку

Вядома, што чырвоная мяса павялічвае рызыку каларэктальнага раку. Але ўстойлівы крухмал дапамагае абараніць арганізм, павышаючы ўзровень злучэння, якое ліквідуе некаторыя небяспечныя генетычныя змены, піша New Scientist. Невялікае клінічнае выпрабаванне Універсітэта Фліндэрс паказала: пры актыўным спажыванні мяса на працягу 4 тыдняў у добраахвотнікаў павышаўся ўзровень малекул мРНК, здольных душыць актыўнасць гену. Гаворка ідзе пра mR17-92 і mR21. Яны звязаны з выжывальнасцю і ростам ракавых клетак. Пасля 4 тыдняў змяшанай дыеты добраахвотнікаў на працягу яшчэ аднаго месяца кармілі мясам, але пры гэтым давалі крухмал, які змяшчаецца ў халоднай бульбе і бананах. Гэта дазволіла знізіць канцэнтрацыю mR17-92. Не выключана, што крухмал здольны справіцца з цэлым наборам згубных механізмаў, якія запускаюцца пры спажыванні мяса.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

Баявая дзеянні могуць прывесці да экалагічнай катастрофы ва Украіне і Расіі?

Артылерыйскі абстрэл горада Горлаўка (Данецкая вобласць) і, у прыватнасці, хімічнага заводу «Стырол», які уваходзіць у холдынг Ostchem, можа прывесці да экалагічнай катастрофы. Пра гэта гаворыцца ў відэазвароце прэс-сакратара канцэрна Паўла Брыкава. Паводле яго слоў, аварыя на прадпрыемстве з-за пападання снарадаў пагражае уцечкай «кроўнага яду» — монантра-хлорбензолу. «Рэдыус мінімальнага паражэння з улікам руху ветру, басейна рэк і акваторыі Азоўскага мора — не менш за 300 кіламетраў», — сказаў Брыкаў. Смяротнай рызыцы тым самым падвяргаюцца жыхары Украіны і Расіі, лічыць ён.

КОРАТКА

Надзвычайна пажарная небяспека захаваецца 12 жніўня на паўднёвым усходзе Беларусі.

Мінімальная заробатная плата за ліпень бягучага года індексуюцца, як і ў папярэднім месяцы, на 7,2%.

У Мінску ў жніўні ўвядуць у эксплуатацыю 17 жылых дамоў.

Дабрачынная акцыя «Прывітанне, школа!» пройдзе ў Мінску з 11 жніўня па 11 верасня. Яе мэта — дапамагчы шматдзетным, няпоўным, малазабяспечаным сем'ям сабраць дзяцей у школу.

У міжнародным аўтадарожным пункце пропуску «Брэст» 45-гадоваму грамадзяніну Сербіі вярнулі страчаную сумку з рознымі дакументамі, мабільным тэлефонам, сумай ў 7,5 тыс. еўра і старым пашпартам на імя грамадзяніна Югаславіі. Іншаземец пакінуў запіс у кнізе заўваг і прапанаваў за бездакорнае выкананне службовых абавязкаў і ўважлівае стаўленне да праяжджаючых праз мяжу.

На палях

АМАЛЬ НА ТРЫ МІЛЬЁНЫ ТОН БОЛЬШ

Па апошніх звестках Міністэрства сельскай гаспадаркі і харчавання, краіна намалаціла ўжо каля 8,708 млн тон збожжжа

У параўнанні з аналагічным перыядам мінулага года ў 2014-м ураджай на 2,807 млн тон больш (летась аграрыі сабралі толькі каля 5,901 млн тон).

Лідарам жніва застаецца Мінская вобласць. У гаспадарках цэнтральнага рэгіёна ўборана каля 94% плошчаў збожжавых і зернебабовых, пры гэтым намалочана 2,083 млн тон збожжжа. У сярэднім з 1 га аграрыі Мінскай вобласці атрымліваюць 41,4 ц, што на 5,4 ц больш, чым летась.

Увогуле жніво набліжаецца да завяршэння: уборана ўжо каля 91% плошчаў. Ураджайнасць збожжавых і зернебабовых па краіне складае 39,6 ц/га. Самы высокі паказчык у гаспадарак Гродзенскай вобласці, дзе з 1 га атрымліваюць у сярэднім 49,8 ц збожжжа.

Уладзіслаў КУЛЕЦКІ.

«АРАЛІ» РЭЧКУ

Старадаўні абрад у Старым Дзедзіне мясцовыя жанчыны здзейснілі для таго, каб выклікаць дождж. І ён пайшоў!

і падзьмуў свежы ветрык. А праз некаторы час хлынуў лівень і ў суседніх Клімавічах.

— Наогул гэты абрад выконваўся троху інакш, — удакладніла дырэктар Клімавіцкага краязнаўчага музея Дар'я ЭВЕРС. — Працелькі павінны ісці галышом, ды так, каб іх ніхто не бачыў. Прынамсі, так рабілі ў даўнія часы.

Дарэчы, яшчэ ў адной клімавіцкай вёсцы Судзілі памятаюць, як раку «аралі» выклікала ўдовы, а маладыя жанчыны рабілі тое ж самае на перакрываючых звы-

чайных дарог. Быў яшчэ адзін спосаб выклікаць дождж: людзі сыпалі ў калодзеж мах, цыбулю з трох баразен ці часнок.

Пераемнікам традыцый стаў калектыў «Астранка», які збіраецца прэтэндаваць на наданне абраду «Закліканне дажджу» статусу нематэрыяльнай гісторыка-культурнай каштоўнасці Беларусі. Дарэчы, сёння Стары Дзедзін — адзіны ў вобласці населены пункт, дзе адраділі гэты рытуал.

Налі ЗІГУЛЯ. Фота з фондаў Клімавіцкага краязнаўчага музея.

Нашы продкі, якія заўжды жылі ў цесным яднанні з прыродай, ведалі спродкі і супраць спякоты. Каб выклікаць дождж, жанчыны, скінуўшы адзенне, употай ад усіх «аралі» рэчку і спявалі абрадавыя песні.

У клімавіцкай вёсцы Стары Дзедзін, дзе некалькі гадоў таму адраділі гэты абрад, вырашылі скарыстацца старадаўнім спосабам. Шэсць удзельніц народнага фальклора-этнографічнага калектыву «Астранка» апранулі выштыя ніжнія кашулі, павязалі на галовы хусткі, узялі плуг і пайшлі на рэчку Асцёр. Раўчлка не вельмі вялікая, а падчас засухі наогул высыхае, і вады застаецца амаль па пояс. Перад тым, як зайсці ў ваду, жанчыны прачыталі «Ойча наш» і іншыя малітвы. А потым, напяваючы абрадавыя песні, пацягнулі плуг. Відавочцы сцвярджаюць, што, як толькі жанчыны вярнуліся на свой бераг, з-за лесу паказаліся хмаркі

«ГАРАЧЫ» 287 17 41

СТАЦЫЯНАР ЗАКРЫЮЦЬ, але для цяжкіх хворых пакінуць сем ложкаў

З Вілейкі са скаргаў — па даручэнні астатніх хворых, як значны мужчына — патэлефанаваў заяўнік: закрываюць скурвендыспансер. Быццам бы тое павінна адыцца з 1 кастрычніка, папера з райвыканкама ўжо пайшла ў аблвыканкам, дзе і павінны прыняць канчатковае рашэнне. Прычына ў тым, што будынак скурвендыспансера не адпавядае санітарным нормам, бо быў пабудаваны, па словах заяўніка, яшчэ за польскім часам.

— Запаўняльнасць яго, між тым, амаль стапрацэнтная, часам нават даводзіцца чакаць сваёй чаргі. Стаўленне з боку персаналу да нас вельмі добрае. А цяпер быццам скурвендыспансер перавядуць або ў Стоўбцы або ў Барысаў. З апошнім, напрыклад, прамых аўтобусных і чыгуначных зносін няма. Зноў жа — адлегласць, транспартныя выдаткі. Ды і ці будучы там свабодныя месцы, калі дыстансера зараз адначасова абслугоўвае Вілейскі, Мядзельскі, Валожынскі і Маладзечанскі раёны? — задаваў пытанні заяўнік.

Боязь хворага пацвердзіла ў тэлефоннай гутарцы загадчыца цэнтральнай раённай бальніцы Тамара Мількота: пытанне аб закрыцці стаяць на прычыне неадпаведнасці санітарным нормам будынка сапраўды стаць на парадку дня. Раённы бюджэт не ў стане знайсці грашовыя сродкі, паколькі гаворка ідзе пра мільярды рублёў.

— Будынак мае патрэбу не толькі ў рамонт, але і рэканструкцыі. Гэта велізарная сума, бо ў ім высокая столі, вялікія вокны, замяны патрабуюць камунікацыі (лячэнне хворых звязана з пастаяннымі прамыўкамі), дах і гэтак далей, — распавяла Тамара Генадзеўна. — Падбраць нейкі іншы будынак, куды б мы змаглі пераехаць, таксама не атрымаецца.

Тым не менш загадчыца скурвендыспансера сітуацыю з пераездам у іншае месца зусім крытычнай ні лічыць, бо праблема

(прынамсі, для свайго раёна) вырашыць пэўным чынам удалося. У цэнтральнай раённай бальніцы для пастаянных цяжкіх хворых будзе пакінута мінімум сем ложкаў. Хоць суразмоўца не раз падчас гутаркі зазначала, што хворых і калектыву шкада.

— Калі гаварыць пра першых, то гэта спецыфічная катэгорыя хворых, яны часам саромеюцца з'яўляцца ў людных месцах, ім цяжкавата наладжваць кантакты наной. Вы ж разумееце, пра якія хваробы ідзе гаворка? Многіх з пацыентаў персанал ведае ўжо даўно і добрае стаўленне да сябе нашы хворыя вельмі цэняць. Таму я разумею па-чалавечы людзей, якіх усхвалявала навіна пра закрыцці скурвендыспансера. Яны і мне тэлефануюць, пытаюцца, чым можна дапамагчы, — з цэльнай расказала пра сваіх падапечных Тамара Генадзеўна. — Што датычыцца персаналу, работнікі будучы працаўладкаваны. Хаця, паўтарыся, шкада, што так адбываецца.

Пакуль афіцыйнага загада аб закрыцці скурвендыспансера ў Вілейскіх няма. Ды і названая нашым заяўнікам дата 1 кастрычніка, як заўважыла Тамара Мількота, пакуль толькі прыкладная. «Калі ў верасні, за месяц да меркаванага закрыцця, мы атрымаем папярэджанне, тады сапраўды закрыцці і пераезд непазбежны. Але не выключана, што гэты тэрмін можа быць і перанесены. Тым не менш да канца года скурвендыспансер будзе закрыты».

Сяргей РАСОЛЬКА

■ А не шкодзь!

ЗА РАДАР АДКАЖУЦЬ ПА ЁСЕЙ СТРОГАСЦІ

Супрацоўнікі крымінальнага вышуку УУС Магілёўскага аблвыканкама затрымалі падазраваных у наўмысным знішчэнні стаяцьянарнага датчыка хуткасці на ўчастку аўтадарогі Магілёў — Бабруйск.

Фотакамера коштам каля 25 тысяч еўра, якая прапала ў канцы ліпеня, была знойдзена спаленай у лесе, паведамілі ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў МУС. На гэты момант затрымалі дваіх падазраваных. Абодва — жыхары абласнога цэнтра, 1981 і 1985 года нараджэння. Месцазнаходжанне трэцяга падазраванага ўстанаўліваюцца.

Як высветлілі аператыўнікі, вяртаючыся ноччу з рыбалкі, падазраваныя вырвалі пры дапамозе аўтамашыны аперу з фотарэкасарам. У бліжэйшым лесе апарат разабралі на камплектныя часткі (частка з якіх канфіскавана ў маладых людзях), а корпус спалілі. Крымінальны артыкул, па якім заведзена справа, прадугледжвае пакаранне ў выглядзе пазбавлення волі тэрмінам ад 7 да 12 гадоў (паколькі была нанесена шкода ў асабліва буйным памеры).

Міністэрства ўнутраных спраў папярэджвае, што вінаватыя ў падазненых учынках працягваюцца да адказнасці па ўсёй строгасці крымінальнага заканадаўства. Апроч таго, у хуткім часе кожны з фотарадараў будзе весці кругласутачны відэазапіс, што істотна аблегчыць пошук злачынцаў.

■ Падрабязнасці

МАЛАДЫЯ ЛЮДЗІ ПАМЕРЛІ АД ПЕРАДАЗІРОЎКІ

Трое маладых хлопцаў, цэлы якіх былі знойдзены на мінутым тыдні ў лясным масіве насупраць пешаходнага моста чэраз МКАД непдалёку ад вуліцы Ліпскай, памерлі ад перадазіроўкі, паведамілі ў прэс-службе ГУУС Мінгарвыканкама.

Усе трое пражывалі ў вёсцы Каралёў Стан Мінскага раёна. Двум з іх было па 26 гадоў, трэцім — 35. Пра магчыму трагедыю паведаміў знаёмы загінулых, на невядомым прыватным прадпрыемстве якога і працавалі ўсе трое хлопцаў, калі тыя не выйшлі на працу. Пры аглядае цел не было ўстаноўлена відавочных прыкмет гвалтоўнай смерці, якія-небудзь пашкоджанні таксама адсутнічалі. Разам з тым, былі выяўленыя следы ад шматлікіх інфекцый, знойдзены выкарыстаныя шпрыцы.

Па выніках праведзеных экспертыз стала зразумелым, што маладыя людзі памерлі ад перадазіроўкі метадамі. У міліцыянераў ёсць падставы меркаваць, што ён быў набыты ў асоб цыганскай нацыянальнасці: менавіта яны пры рэалізацыі разбаўляюць метадом яшчэ адным медыцынскім прэпаратам. Апроч таго, як высветлілася, загінулыя, акрамя наркатыкаў, ужылі значную колькасць спіртнога. Спалучэнне гэтых фактараў ужо само па сабе небяспечнае для здароўя і жыцця.

Адзін з хлопцаў раней прыцягваўся да адказнасці за незаконны наркабарот, другі ўжо трапіў у медустанова з-за перадазіроўкі, у трэцяга працягваліся псіхічныя расстройства ў гэтай жа глебе.

Сяргей РАСОЛЬКА

■ Ну і ну!

ПРАЧНУЎСЯ І ЎБАЧЫЎ... ДАІШНІКАЎ

Чацвёрты раз (!) затрымалі ў нецвярозым стане мужчыну, які каля трох месяцаў таму быў пазбавлены права кіравання транспартнымі сродкамі на 5 гадоў, паведамае Гродзенская абласная Дзяржаўтінспекцыя.

Раніцай ён, не маючы ні пасведчання аб рэгістрацыі транспартнага сродка, ні страхавой, прыехаў на «роно» ў Гродна да сваякоў, але іх дома не аказалася. Што рабіць? Іншага варыянта,

акрамя як выпіць гарэлку і заснуць, не прыдумаў. А потым — за руль і зноў да месцажыхарства сваякоў.

На павароце «роно» занесла на газон, пасля чаго адышоў сутыкненне з прыпаркаваным «фольксвагенам». Аднак віноўнік на месцы здарэння не застаўся. Леўдзе стаячы на нагах, ён пасунуўся ў пад'езд дома, дзе заснуў проста на лясвічнай пляцоўцы. Прачнуўся і ўбачыў перад сабой супрацоўнікаў Дзяржаўтінспекцыі і яшчэ двух незнаёмцаў. Гэта былі людзі, чыю машыну

пашкодзіў п'яны кіроўца. Паводле медыцынскага агляда, колькасць у яго арганізме алкаголю больш як у 7 разоў перавышала дапушчальную норму. Аўтамабіль падлягае канфіскацыі.

Дарэчы, законнаспаслужаным удзельнікам дарожнага руху трэба мець на ўвазе, што за рулём могуць знаходзіцца не толькі асобы, пазбавленыя вадацельскіх правоў, але і тыя, хто іх наогул ніколі не меў. Адзін з такіх па-рушалнікаў, 22-гадовы жыхар Століна, нядаўна «зарабіў» ад Гродзенскай

дзяржаўтінспекцыі (цяжка паверыць, але факт) 24 пратаколы. Разам з трыма пратэстамі ён прыехаў у Гродна, каб купіць машыну, але не атрымаўся. А на зваротным шляху... Перавысіўшы хуткасць на 35 км/г, кіроўца «опяля» не падпарадкаваўся патрабаванню супрацоўнікаў ДАІ спыніцца, а яшчэ больш націснуў на педаль газу. Распачалася пагоня з мноствам чарговых парушэнняў правілаў дарожнага руху...

Пасля затрымання гэтага маладога чалавека для дзяржаўтінспектараў

Апавяшчальнік выратае раней за пажарных

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) Між іншым, сёлета дзякуючы менавіта апавяшчальнікам дзесяць чалавек выратавалі пры пажары (Статыстыка — на момант нашай гутаркі з Васілём Чэканам. — А.П.) і гэта — афіцыйна зарэгістраваныя выпадкі.

Безумоўна, падчас жніва пажарныя робяць усё магчымае, каб агонь не знішчыў тэхніку земляробаў, ураджай.

— Па традыцыі, там, дзе працуюць па пяць камбайнаў і больш, нашы супрацоўнікі побач. Некаторыя сельскагаспадарчыя прадпрыемствы самі арганізуюць дзяржаўства каля сваёй тэхнікі. Таксама праводзім заняткі ў раёнах — і не толькі для камбайнераў, але і для работнікаў знерасушальных комплексаў, вадацеляў, якія перавозяць збожжа. Надаецца вялікая увага ўкамплектаванню камбайнаў вогнетушыцелямі, нааўнасці ва ўсіх удзельніках жніва дыстанцыйнай сувязі. Каб у выпадку чаго, адрэза паведамлі пра надзвычайнае здарэнне, — працягвае Васіль Чэкан.

Ён лічыць, што можна ганарыцца зніжэннем колькасці надзвычайных сітуацый. І самае галоўнае, што на пажарах загінула менш чалавек.

— Чалавечая жыццё — самае каштоўнае, — падкрэсліў мой суразмоўца. — Не сакрэт, што многія гуңуць у выніку ўжывання спіртнога. Летася, напрыклад, на Віцебшчыне са 145 загінулых на пажарах 115 былі ў нецвярозым стане. Калі б не гэты сумны факт, вобласць і краіна ў цэлым былі б на ўзроўні лепшых еўрапейскіх краін у пытанніх бяспекі.

З выпівахамі таксама вядзецца вялікая прафілактычная праца: і ўшчуваюць, і кадуруюць, і ў лясчэна-працоўніках прафілактычны адраўляюць — каб кардынальна мянялі лад жыцця, не стваралі небяспечных умоў ні сабе, ні іншым.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

■ Дэмаграфія

НАРАДЖАЕЦЦА ЁСЁ БОЛЬШ

Колькасць насельніцтва краіны на 1 ліпеня — 9 млн 469,2 тыс. чалавек

Колькасць насельніцтва Беларусі на 1 ліпеня бегучага года склала 9 млн 469,2 тыс. чалавек, паведамілі БЕЛТА ў Нацыянальным статыстычным камітэце.

Колькасць жыхароў за студзень-чэрвень гэтага года павялічылася ў Мінску з 1 млн 921,8 тыс. чалавек на 1 студзеня 2014 года да 1 млн 928,5 тыс. на 1 ліпеня, а таксама ў Мінскай вобласці — з 1 млн 402,7 тыс. да 1 млн 403,5 тыс. чалавек адпаведна. У Брэсцкай вобласці колькасць жыхароў практычна не змянілася — 1 млн 388,5 тыс. У астатніх рэгіёнах рэспублікі колькасць жыхароў зменшылася. У выніку на 1 ліпеня ў Гомельскай вобласці налічвалася 1 млн 424,8 тыс. чалавек, у Віцебскай — 1 млн 199,8 тыс., у Магілёўскай — 1 млн 70,8 тыс., у Гродзенскай — 1 млн 53,3 тыс. чалавек.

У Беларусі ў студзені-чэрвені гэтага года нарадзілася 57 тыс. 284 дзіцяці,

што на 1 тыс. 100 дзяцей больш, чым у студзені-чэрвені мінулага года. Агульны каэфіцыент нараджальнасці за шэсць месяцаў у цэлым па рэспубліцы склаў 12,2 на 1 тыс. жыхароў (за аналагічны перыяд 2013 года — 11,9 праміле). Сярэдні рэгіён краіны самы высокі гэты паказчык — у Брэсцкай вобласці (13,1 праміле), а самы нізкі — у Віцебскай вобласці (10,7 праміле).

У Беларусі за студзень-чэрвень 2014 года памерлі 61 тыс. 464 чалавекі, або на 3 тыс. 378 менш, чым за студзень-чэрвень 2013-га. Агульны каэфіцыент смяротнасці склаў 13,1 на 1 тыс. насельніцтва (у студзені-чэрвені 2013-га ён быў 13,7 праміле). Сярэдні рэгіён краіны самы высокі гэты паказчык — у Віцебскай вобласці (15,3 праміле), самы нізкі — у Мінску (9 праміле).

Натуральная страта насельніцтва ў першым паўгоддзі 2014 года ў параўнанні з адпаведным перыядам 2013-га зменшылася на 51,7 працэнта і склала

4 тыс. 180 чалавек. У цэлым па краіне ў першым паўгоддзі 2014 года колькасць памерлых перасягнула колькасць народжаных на 7,3 працэнта (у першым паўгоддзі 2013-га — на 15,4 працэнта).

У студзені-чэрвені 2014 года міграцыйны прырост насельніцтва склаў 5 тыс. 189 чалавек і павялічыўся ў параўнанні з аналагічным перыядам 2013 года на 583 чалавекі, або на 12,7 працэнта.

Паводле аператыўных статыстычных даных, у студзені-чэрвені бягучага года ў параўнанні з адпаведным перыядам мінулага года колькасць зарэгістраваных шлюбаў зменшылася на 4,4 працэнта, разводаў — на 1,5 працэнта. У першым паўгоддзі 2014 года на 1000 шлюбаў прыпадала 513 разводаў, у адпаведным перыядзе 2013 года — 498 разводаў. Усёго ў студзені-чэрвені было заключана 33 тыс. 378 шлюбаў, колькасць разводаў склала 17 тыс. 112.

■ Ведай нашых!

КВАДРАТНЫ МЕТР ПРЫГАЖОСЦІ

У конкурсе «Лета на балконе» перамаглі брестаўчане

Калі супрацоўнік аддзела маркетынгу выдавецтва Алена Седнева прачытала абвестку пра конкурс, вырашыла падтрымаць добрую ідэю. Накіравала на ўказаны адрас некалькі сваіх здымкаў, без усялякіх спадзяванняў.

— І ніяк не чакала, што менавіта мы станем пераможцамі, што да нас завітаюць арганізатары конкурсу з таварыства «Зялёная сетка», — расказвае Алена. — Але ж было прыемна. Нам прывезлі дыплом і набор садавода.

Алена і яе муж Аляксандр заняліся ўладкаваннем свайго балкона гады тры таму. Дом па вуліцы Набарэжная імя Францыска Скарыны даволі стары, балконы там невядлікі. Але, калі ўключыць фантазію і праявіць жаданне, можна пабудавач раіскай куток і на двух-трох квадратных метрах. Алена не вырошчвае кветак, бо ў яе алергія на пылок. У вазонах і кадушчак расце зеляніна, якую сям'я дае ў розныя стравы: кроп, птарушка, чабор, базілік, лаванда, размарын і іншыя. Гэтую ідэю Алена і Аляксандр падгледзілі ў французскім Правансе некалькі гадоў таму.

І паступова на балконе Седневых сталі з'яўляцца стэлажы

і паліцы, эксклюзіўныя вазоны для раслін і самаробныя кантэйнеры. Шматпавярховым домакам для цыбулі стала, напрыклад, пцілітровая пластыкавая бутэлка для вады, у якой выразана некалькі радзюў дзірак. Кожная з цыбулін знаходзіць выхад і расце зялёнымі пер'ямі наверх. Атрымліваюцца і незвычайна, і практычна.

Яшчэ на гэтым балконе растуць дрэвы авакада і лімон. Тут ёсць прыгожы драўляны лаўка-канала для адпачынку, столік для гарбаты. Сюды гаспадары з задавальненнем прыходзяць пасля рабочага дня альбо ў вы-

хадны. Паводле слоў Алены, летам балкон — яе любімае месца ў доме. А на зіму расліны, я

не з'ядаюцца, пераязджаюць у кватэру.

На балконе ж з'яўляюцца кармушкі для сініц і дзятла. Могуць завітаць і іншыя птушкі, якія не супраць паспытаць сала ці іншых прысмакаў, што падтрымліваюць кляпатлівае гаспадарня балкона. Заснавальнікі конкурсу адзначылі не толькі эстэтычны выгляд балкона Седневых, але і яго шматфункцыянальнасць. Таму і аддалі перавагу брестаўчанам.

— Конкурс экалагічнага таварыства «Зялёная сетка» сабраў гэтым разам толькі 20 удзельнікаў, — гаворыць Алена Седнева. — Думаю, што налета ахвотных будзе больш. У нас жа шмат людзей, якія ствараюць прыгожыя сваімі рукамі.

Святлана ЯСКЕВІЧ. Фота з сайта «Беларускі зялёны партал».

Парады ад Алены Седневай:

Тым, хто хоча зрабіць лета на балконе, рэкамендую пачынаць з гаршчка. Для пачатку купіце прыгожы гаршчок, падушчыцу, што б вы хацелі ў ім вырошчваць. Не разганяйцеся на многае адразу. Пасадзіце адну расліну. Паглядзіце, ці прыносіць задавальненне вам догляд за ёй. Калі вы з радасцю назіраеце за яе ростам, росквітам, а не забываецеся нават паліць траву ці кветку, значыць, гэта ваша, можаце працягваць.

Можна, напрыклад, пасадзіць каларыявыя першыкі: чырвоны, жоўты, зялёны, — і вока радуе, і практычную карысць мае. Заходзьце на адпаведныя форумы, цікаўцеся літаратурай. Дарэ-

чы, свой цыбулькін дамок я знайшла ў інтэрнэце разам з парадамі па яго вырошчыванню. Каб пабудавач такі дом, спатрыбце ўсяго 10 хвілін. Трэба нагрэць цвік на агні, трымаючы яго пласкагубцамі, і зрабіць некалькі радзюў дзірак у пластыкавай ёмістасці. Затым перасыпаць зямлей кожны рад — і вось вам плантацыя для 68 цыбулін. Для названай колькасці ў агародзе цэлая градка спатрыбціца, а ў такім варыянце ваша вітамінная пасадка зойме мала месца.

Паспрабуйце і адчуеце, як гэта прыемна ў кожную страву, кожную салата дабаўляць уласную найсвежэйшую прыправу. І самае галоўнае, брацца за

вырошчванне траў, кветак, дрэўцаў трэба з жаданнем, з зарадам пастытыву. Расліны надзвычай чыста павялічаюць на шага настрою. Усім жадаю поспехаў!

Здарэнні АБИТУРЬЕНТЫ НА МКАД ПАТРАПІЛІ Ў АВАРЫЮ

А палове сёмай раніцы на 42-м кіламетры Мінскай кальцавой дарогі адбылося дарожна-транспартнае здарэнне, падчас якога пацярпелі трое маладых чалавек.

На знешнім кальцы легкавы аўтамабіль «БМВ 530» сутыкнуўся з асвятляльным слупом. За рулём аўтамабіля знаходзіўся 17-гадовы малады чалавек, якога заціснула ў салоне. На дапамогу былі вымушаны прыйсці работнікі МНС. На заднім сядзенні быў 19-гадовы юнак, справа на прыяднім пасажырскім сядзенні — яшчэ адзін 18-гадовы малады чалавек. Усе яны былі шпіталізаваны з траўмамі рознай ступені цяжкасці. Гаспадар аўтамабіля на месцы аварыі не прысутнічаў. Усе трое пацярпелых — абітурыенты Мінскага аўтамеханічнага каледжа.

Сяргей РАСОЛЬКА

А далей — развітанне з аўтамабілем

не склапа праблемы высветліць, што ў аўташколе ён не вучыўся і права на кіраванне транспартным сродкам ніколі не меў. За гэта чатыры разы быў штрафаваны, да таго ж аднойчы затрымліваўся за рулём нецвярозым. У яго «паслужны спіс» — тры ДТЗ з пашкоджаннем аўтамабіляў, прычым ва ўсіх выпадках ён з месца здарэння ўцякаў. І дзе гарантыя, што гэта не паўтарыцца зноў?

Барыс ПРАКОПЧЫК

Псіхалогія для ўсіх

ДЗЕ ТЫ, ШЧАСЦЕ СЯМЕЙНАЕ?..

Яно абавязкова будзе, калі вы будзеце ведаць і прымяняць на практыцы некаторыя важныя рэчы, з якімі знаёміць урач-сексолог Мінскага гарадскога клінічнага псіхіятрычнага дыспансера Мікалай ХВАШЧЫНСКІ.

Мы выбіраем партнёра, які нагадвае нам аднаго з бацькоў (процілеглага полу) або валодае якасцямі, якія хацелася б мець нам самім. Звычайна прадмет нашай увагі мае той жа сацыяльны статус. Наш выбар вызначае і наша сексуальная стратэгія. Якой яна з'яўляецца на гэты момант? Каротка- або доўгатэрміновая? Нам патрэбны партнёр часовы ці пастаянны?

Калі мужчыну патрэбны часовы партнёр (для задавальнення палавога жадання), то ён шукае сексуальна даступных і прывабных жанчын, якія не патрабуюць «вечнага кахання», не жадаюць тэрмінова выйсці замуж або нарадзіць дзяцей (без гэтых усякіх «А калі ты пазнаёміш мяне са сваёй мамай?»). Калі ж мужчына знаходзіцца ў пошуку пастаяннага партнёра (для стварэння сям'і і бацькоўства), яго позірк скіраваны на пошук «маці маіх дзяцей» (рапрадуктыўна каштоўных жанчын), хатніх, з добрымі бацькоўскімі навыкамі.

Жанчыны, якім патрэбны часовы партнёр, жадаюць атрымаць падтрымку і матэрыяльныя рэсурсы для сябе (сваіх дзяцей). Для гэтага падыходзяць мужчыны рашучыя, шчодрыя і паміркуючыя. Калі ж размова ідзе пра стварэнне сям'і і мацірэнства, тут увага сярэдняга класа на мужчынах, здольных здабываць рэсурсы і гатовых з імі развіцца на карысць самой жанчыны і яе дзяцей; а яшчэ абараняць яе і дзяцей ад знешняй агрэсіі; уступаць у доўгатэрміновыя стасункі; з добрымі бацькоўскімі навыкамі.

Кароткатэрміновыя сексуальныя стратэгіі маюць для мужчын большае значэнне, чым для жанчын. Падчас выбару партнёра для кароткачасовых сувязяў жанчыны заўсёды праводзяць ацэнку з пункту гледжання доўгатэрміновасці.

СПРОБА СУМЕСНАГА ЖЫЦЦЯ

Сувязьства, або пробны шлюб, або грамадзянскі шлюб — гэта калі нежанаты партнёры жывуць разам, вядуць сумесную гаспадарку і маюць абавязальнасць адно перад адным. З юрыдычнага пункту гледжання на партнёраў не распаўсюджва-

Фота Марыны БЕГУНКОВИЧ

Высокая ступень прыняцця, блізкасці, павагі, даверу, бяспекі. Асноўны дэвіз: «Чым больш блізкасці — тым лепш» (цэняя дотыкі, атрымліваюць задавальненне ад эратызму). Улічваюцца пачуцці і перавагі абаіх. АЛЕ: пры сутыкненні з сур'ёзнымі разыходжанямі — рызыка расчаравання і аддаленасці; ёсць недахоп навыкаў вырашэння канфлікту (не ведаюць, папракаць сябе ці выказаць усё другому боку); недастатковая настойлівасць у пераадоленні сексуальнай незадаволенасці — дзейнічае міф «любаві дастаткова» (чакаюць, што іншы павінен здагадацца, пра што думае і чаго жадае партнёр).

2. Пары ўзаемнага дапаўнення. Пастаянна пацвярджаюць каштоўнасць адно аднаго, цэняць шлюбныя стасункі. АЛЕ: Мужчына можа надаць прызначнае значэнне палавому акту замест імянення даставіць задавальненне. Ёсць небяспека трапіць у пастку руціны (секс можа стаць механічным). Неабходна пастаянна ажыўляць сексуальнае жаданне.

3. Пары, дзе пазбягаюць канфлікту. Шлюбныя арганізаваны згодна з традыцыйнымі мужчынскімі і жаночымі ролямі. Пазбяганне выражэння моцных пачуццяў, абмежаваная блізкасць, падкрэсліванне значнасці дзяцей, сямейных, рэлігійных каштоўнасцяў (надзейнасць важнай за блізкасць, а сям'я важней за адчуванне сябе парай). АЛЕ: выражэнне сексуальных жаданняў не заахвочваецца; звязаныя з сексуальнай сферай канфлікты могуць ігнаравацца ці недацэньвацца.

4. Пары эмацыянальнай экспрэсіі. Эмоцыі перажываюцца і выражаюцца ў поўную сілу (найбольш выбухованебяспечнай і нестабільны шлюбны стыль); сексуальнае жыццё спантаннае і нястрыманае; без баязі канфлікту і гневу. АЛЕ: часта праўляецца фізічны гвалт, фізічныя і эмацыянальныя ўзрушэнні стымулююць эратычны пачатак. Пры ўзнікненні сексуальнай дыфункцыі не хапае чарпільнасці, што можа прывесці да здрады. Развод, як правіла, суправаджаецца жорсткімі наладамі, што не пазбаўляе шанцу аб'яднання праз нейкі час.

Абітурыент-2015

МАТЭМАТЫКА «СТРАЧВАЕ» ПАЗІЦЫЮ?

У наступным годзе абітурыенты, якія збіраюцца паступаць на спецыяльнасць «Пачатковае адукацыя», будуць здаваць на цэнтралізаваным тэсціраванні біялогію і гісторыю Беларусі. Раней яны здавалі матэматыку і гісторыю Беларусі. Прычым галоўнай профільнай дысцыплінай была менавіта матэматыка. Абітурыенты, якія пажадаюць вывучыць у ВНУ на юрыста, павінны будучы здаць экзамены па грамадазнаўстве і замежнай мове. Раней яны здавалі грамадазнаўства і матэматыку. Новыя нормы замацаваны ў Пастанове Міністэрства адукацыі «Аб уступных іспытах пры паступленні на I ступень вышэйшай адукацыі ў 2015 годзе».

Змяненні ў пераліку профільных іспытаў закраліся таксама і шэраг іншых спецыяльнасцяў. Напрыклад, у паступаючых на спецыяльнасць «Тэхнічная праца і прадпрыемства» і прадпрыемстваў, а таксама ў паступаючых на спецыяльнасць «Выдавецкая справа», першай профільнай дысцыплінай з'яўляецца замежная мова, а другой — матэматыка. Нагадаем, што пры агняўнай роўнай колькасці балаў пераважае права на залічэнне маюць абітурыенты, якія атрымалі больш высокі бал па першым прадмеце профільных іспытаў.

Правіламі прыёму праду- глядзяецца, што абітурыенты здаюць пры паступленні тры ўступныя іспыты: рускую або беларускую мову (на выбар) і два профільныя прадметы, якія адпавядаюць пэўнай групе ці профілю (кірунку) вышэйшай адукацыі першай ступені.

Але на спецыяльнасцях «Беларуская мова і літаратура», «Беларуская мова і літаратура. Замежная мова», «Беларуская філалогія» абітурыенты не выбіраюць адну з дзяржаўнай мовы, а здаюць у абавязковым парадку ЦТ па беларускай мове. Тое ж тычыцца спецыяльнасцяў «Руская мова і літаратура», «Руская мова і літаратура. Замежная мова» і «Руская філалогія», дзе абі-

закаханасць; назапашваюцца супярэчнасці, узростае напружанасць у стасунках.

Паміж 17-м і 25-м гадамі (працягласць ад 1 года да некалькіх гадоў) — набліжаецца час інваліднасці, павышаецца эмацыянальная няўстойлівасць, з'яўляюцца саматычныя праблемы, дзеці сыходзяць з сям'і, нараджаецца пачуццё адзіноты.

- 1. Неадпаведнасць паміж чаканнямі і рэальнымі цяжкасцямі (недахоп грошай, часу, падтрымкі з боку і г.д.).
2. Неадпаведнасць паміж уяўленнямі аб незалежнасці, самадэстатковасці іншага чалавека і неабходнасцю дасягаць кампрамісу, узаемнай згоды ў блізкіх стасунках.
3. Супярэчнасць паміж верай у «вечнае каханне» і рэальнай статыстыкай разводаў.

КРЫТЫЧНЫЯ ПЕРЫЯДЫ ПА ЖЫЦЦЁВЫХ ПАДЗЕЯХ

- 1. 3 моманту шлюбу да 1-1,5 года (бар'яцьба за лідарства, праўленне «сапраўдных» рыс характару).
2. Нараджэнне дзіцяці (муж пачынае раўнаваць да дзіцяці, жонка пачынае раўнаваць мужа да працы; муж пачынае параўноўваць жонку з навакольнымі).
3. Канфлікт 1-10 класаў дзіцяці (на дзіця ўскладаюцца няспраўджаныя надзеі і чаканні; узнікае канкурэнцыя за выхаванне і выбар жыццёвага шляху дзіцяці).
4. Выхад на пенсію (узроставае і сасудзістая паталогія ў спалучэнні са стратай ранейшай сацыяльнай актыўнасці, змена жыццёвага стэрэатыпу).

Атмосфера сям'і становіцца выбухованебяспечнай, калі: суддзюны пазітыўных і негатыўных заўваг змяняюцца ў бок негатыву; партнёры ўсяляк дэманструюць адно аднаму агіду, пагарду або пакуты; замоўваецца нязгода з партнёрам і не бярыцца адказаў за гэтую нязгоду; выказаныя партнёрам заспероі адносна праблем у стасунках прапускаяцца «міма вушэй».

Шлюб з'яўляецца добрым, калі ў ім: Улічваюцца тое, што патрабае аднаго пастаянна мяняюцца. Партнёры гатовы да пераадолення любых цяжкасцяў і рашэння любых праблем, якія заўсёды непазбежна ўзнікаюць!

Святлана БАРЫСЕНКА

Спорт

ПЕРШЫ КРОК

Нацыянальная баскетбольная зборная атрымала першую перамогу ў кваліфікацыі чэмпіянату Еўропы-2015

Нашы баскетбалісты выступалі ў групе D разам з камандамі Даніі, Македоніі і Бельгіі. Сапернікі правядуць па два паядніцы з кожнай са зборных, пераможцы груп завоююць прамыя пунцікі на Еўрабаскет.

Фота БЕЛТА

Як вядома, 39-ы чэмпіят Еўропы па баскетболе павінен быў прайсці ў верасні будучага года ў шасці гарадах Украіны. Рашэнне аб гэтым было прынята Цэнтральным саветам ФІБА-Еўропа ў снежні 2011-га. Але сёлета ў сувязі з нестабільнай сітуацыяй у гэтай краіне ФІБА пазбавіла Украіну права правядзення турніру ў 2015 годзе, даўшы ёй права правядзення 40-га чэмпіянату ў 2017 годзе. Рашэнне аб новым месцы правядзення Еўрабаскета-2015 будзе прынята 30 верасня.

Па выніках чэмпіянату Еўропы 2015 года пройдзе таксама першы этап адбору на летнія Алімпійскія гульні 2016 года ў Рыа-дэ-Жанейра. У першым матчы кваліфікацыі зборная Беларусі ў мінскай Палацы спорту ўпаўнава пераіграла каманду Даніі — 97:72. Беларускія баскетбалісты захапілі перавагу з першых хвілін сустрэчы, значна апаздзёжваючы саперніка па хуткасці і выйграючы падбор. Да канца другой чвэрці перавага гаспадароў складала ўжо 15 ачкоў. Самым выніковым у гульні з боку Беларусі стаў Аляксандр Пустагвар: у яго актыве 24 ачкі і 11 падбораў. На рахунку Віталія Лютыча 13 ачкоў, у Аляксандра Кудраўцава і Аляксея Трасцінечкага — па 11.

У другой палове сустрэчы датчанам удалося навязаць больш шчыльную барацьбу, у выніку чаго ў беларускую пачасніцы страты, аднак на канчатковы вынік гэта не паўплывала. — Гэта была цяжкая гульня, працуючыя аказаліся досыць моцнымі і больш дасведчанымі гульцамі. Асабліва мне запомніўся Аляксандр Пустагвар. Мы дапускалі шмат памылак, і зборная Беларусі скарысталася гэтым. У нас палова новага складу, і гэта добры вопыт для гульцоў. Некаторыя гульцы выступалі за зборную першы раз, але, на жаль, апошня дзве хвіліны сустрэчы мае баскетбалісты наогул не гулялі, — распаўвае на пасляматчавай прэс-канферэнцыі галоўны трэнер датчан Піеці ПОКАЛА.

Стартавы матч нацыянальнай зборнай у кваліфікацыі быў асабліва хваляючым яшчэ і таму, што гэта першая афіцыйная гульня пад кіраўніцтвам новага трэнера беларускай ГВОЗДЗІЧА. Сербскі спецыяліст вывёў на пляцоўку 12 гульцоў і адразу здзіўвіў усіх адсутнасцю ў стартавай пяцёрцы аднаго з лідараў каманды Аляксандра КУДРАЎЦАВА. Але Аляксандр прадэманстраваў свае лідарскія якасці пазней.

— Не ставіць мяне ў стартавую пяцёрку — гэта рашэнне трэнера. Яму лепш відаць, што павінен пачынаць. Я яму цалкам дзякую. І для мяне не мае значэння, калі я павінен з'явіцца на пляцоўцы — з першых хвілін ці не. Часам роля на лаўцы запасных важней. Часта складанай завяршэц, чым пачынаць. Сёння мы гулялі вельмі шчыльна каля свайго калца, датчане ж паказалі больш агрэсіўны баскетбол. Мы доўга вывучалі саперніка, шмат працавалі над падборам, а сёння падтрымлівалі адзін аднаго і на пляцоўцы, і на лаўцы, за кошт гэтага і перамаглі. Гульня ў адказ будзе нашмат цяжэйшай, так што неабходна сур'ёзна да яе рыхтавацца, — распаўвае Аляксандр пасля паядніцы.

На думку Душана ГВОЗДЗІЧА, перамога стала магчымай у першую чаргу таму, што беларускія гульцы былі сапраўды адной камандай. — Усе дэваралі адзін аднаму. У нас выдатна перамяшчаўся мяч, былі добрыя перадачы, мы паспявалі вярнуцца ў абарону. Яны думалі на пляцоўцы і з-за гэтага не мелі асаблівых праблем. Важна, што сёння прыйшлі гледачы і балелі за гэтую каманду. Я вельмі рады бачыць, што хлопцам важна тое, што яны гуляюць за нацыянальную зборную. Беларусы павіна ганарыцца гэтымі гульцамі.

Наступны паяднік зборная Беларусі правядзе заўтра, 13 жніўня, са зборнай Бельгіі.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.

ДЗЯСЯТЫ ГІТ ГІТ КРЫЎЦА

У тыднёвым спартыўным аглядзе «Звязда» распаўвае пра бамбардзірскае дасягненне Сяргея Крыўцы, медальнік ўраджай беларускіх вясляроў і барацьбу Вікторыі Азаранкі за рэйтынг.

Фота Надзея БУЖАН.

1. У рамках матчаў 20-га тура чэмпіянату краіны па футболе салігорскі «Шахцёр» нечакана саступіў «Гомелю» — 0:1. Вырашальны гол у сярэдзіне другога тайма забіў Павел Сітко. Але сапраўдным героем матча стаў галкіпер гамельчан Андрэй Клімовіч, які адбіў два пенальці. Па меркаванні варагара «Шахцёра» Ільві Гаўрылава, яго камандзе папросту не пашанцавала: «Усю сустрэчу дамінавалі, а рэалізаваць нічога не атрымалася: ні пенальці, ні моманты з гульні. І мне мяч нейкі незразумелы залічыў...»

У другім не менш цікавым матчы «Нафтан» адабраў ачы ў БАТЭ, згуляўшы з барысаўскім клубам унічыю — 1:1. Дарэчы, Сяргей Крывец забіў дзясяты гол у сезоне і замацаваўся на пазіцыі лепшага бамбардзіра чэмпіянату. Пасля гульні Крывец пракаментаваў вынік сустрэчы: «Пачалі вальжава, а пасля аказалася цяжка ўвайсці ў гульню. «Нафтан» нічым не здзіўвіў, а ў другім тайме і зусім дзіўна на абы. Мы імкнуліся выраваць перамогу, але сваім ж памылкам дазвалі сапернікам арганізоўваць контратакі. У другім тайме ў мяне былі два выдатныя шанцы для атакі, але ўдары не атрымаліся. Шкада вось так губляць тры ачкі...»

Сярод астатніх вынікаў адначасна перамога браскага «Дынама» над «Дняпром» і жодзінскага «Тарпеда» над «Мінскам» з аднолькавым лікам 1:0, а таксама нічыю ў матчы «Нёман» — «Белшына» (1:1).

2. Беларуская зборная з шасцю медальмі вяртаецца з чэмпіянату свету па вяславанні на байдарках і каное, які праходзіў у Маскве з 6 па 10 жніўня. На рахунку нашых спартсменаў — 4 «серабрыя» і 2 «бронзныя». Другімі ў сваіх дысцыплінах фінішавалі чачвёрка канайстаў (Дзмітрый Гаржа, Дзмітрый Рабчанка, Дзмітрый Вайцішкін, Аляксандр Ваўчэцкі); каное-двойка ў складзе Дарыны Касцючэніч і Камілы Бобр; байдарачніца Марына Літвінчук і байдарка-двойка Сафія Юрчанка, Аляксандра Трышына. На трэцюю прыступку педэстала ўзнімаўся алімпійскія чэмпіённыя лідары Алімпійцы Раман Петрушчына і Вадзім Махнёў, а таксама эстафетная каманда байдарачніц у складзе Волгі Худзенкі, Маргарыты Цішкевіч, Марыны Літвінчук і Сафіі Юрчанкі.

3. У вырашальных матчы традыцыйнага гандальнага турніру «Кубак Белгазпрама» БГК імя Мяскова саступіў чэмпіёну Украіны «Матору» з Запарожжа — 28:30. У барацьбе за трэці месца мацёўшымі аказаліся «Чахаўскія мядзведзі», якія пераігралі румынскі «Адахэры» — 34:33.

4. Беларуская грацыя Меліціна Станюта стала чачвэртаю па выніках шматбор'я на этапе Кубку свету па мастацкай гімнастыцы, які праходзіў у Сафіі. Да медальнага под'ёму беларусцы не хапіла зусім няшмат — менш за 1 бал. Адначасна, што ў асобных відах Станюта двойчы фінішавала другой — у практычаваннях са стужкай і абручом. Яшчэ адна беларуская гімнастка Кацярына Галкіна набрала трэцюю суму балаў у практычаваннях з булавамі. Абсалютнай чэмпіёнкай балгарскага этапу стала расіянка Яна Кудраўцава.

5. Вікторыя Азаранка вярнула сабе дзясяты радок у суветным рэйтынгу. На турніры ў канадскім Манрэалі беларуская тэністка ўпершыню з пачатку года дала шлях да чэрыфіналу, дзе саступіла будучай чэмпіёнцы спаборніцтваў Агнешці Радваньскай з Польшчы. Тым не менш месца Вікторыі ў топ-10 эню падпагарзай: ужо на гэтым тыдні беларуска будзе абараняць ачкі за леташні тытул на турніры ў Цыдынацы. Ужо сёння Азаранка правядзе матч першага раўнда супраць чэшкі Барбары Заглававай-Стрыцавай.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ

ПЧАЛЯРСКАМУ МАЙСТЭРСТВУ НАВУЧАЦЬ У ПОЛАЦКУ

Народная акадэмія пчалярскага майстэрства адкрываецца ў Полацку 14 жніўня, паведамілі ў Полацкім райвыканкаме.

Сімавалічную стужачку перарэзаць галоўныя героі свята, тых, хто ведае толк у вытворчасці і выкарыстанні мёду, — Пчала Мая і Віні-Пух. Абавязкі рэктара акадэміі будзе выконваць галоўны пчаляр Полаччыны, вядучы спецыяліст абласной службы па пчалярстве Людміла Ахрамёнак, а выкладчыкамі стануць найлепшыя пчаляры раёна.

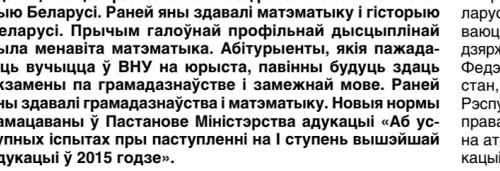
Спецыялісты правядуць лекцыі пад адкрытым небам, падзеліцца сакрэтамі свайго рамства падчас майстар-класаў, стануць удзельнікамі дыскусійных спаборніцтваў па пытаннях правільнага продажу мёду, граматычна прымянення лекавых сродкаў у пчаліных сям'ях і пры хваробах пчол, раскажуць пра ўжыванне найноўшага інвентара, пра крэмаванне мёду па французскай і нямецкай тэхналогіях і г.д. Акадэмікі-пчаляры папярэдняць спажывоўцаў ад куплі няякаснага прадукту з дапамогай акцыі «Фальсіфікаванаму мёду — не! Сапраўднаму мёду — так!», падчас якога будзе праведзены конкурс-догустация «Кантрольная закупка».

Пры акадэміі будзе дзейнічаць спецыялізаваная выстава, дзе прадставіць сучасны інвентар, пяргу, воск, меданосныя травы і іншае, а таксама прэпараты апітэрапіі з інфармацыяй аб іх уласцівасцях і рэкамендацыяў па ўжыванні.

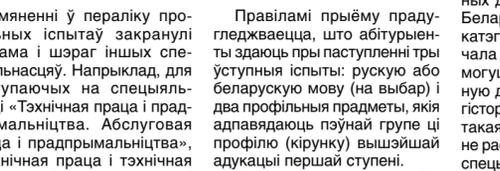
Галоўная мэрапрыемствы экафэсту пройдуць на алеі па праспекце Францыска Скарыны. Культурна-забаўляльныя праграмы з удзелам фальклорных і народных калектываў, музыкантаў будучы арганізаваны на 10 пляцоўках. Арганізатары прапануюць жыхарам раёна і насіам прыняць удзел у тэматчных конкурсах-віктарыях, жартоўных спартыўна-забаўляльных спаборніцтвах, сюжэтна-гульнявых праграмах. Гасцей свята чакае дэгустация розных гатункаў мёду (верасовага, грэчкага, кветкавага, яснаго, малаінавага, дзмухаўцовага, рапсавога, сотавага), мядовай прадукцыі, духмяных травяных гарбат, старадаўніх мядовых напояў, мядовых пернікаў, страў, у якіх ёсць мёд.

Акрамя пчаляроў Полаччыны, аб сваім намеры ўдзельнічаць у фестывалі завялі прадстаўнікі Ушацкага, Расонскага, Гарадоцкага, Глыбоцкага, Шаркаўчынскага, Мёрскага, Верхнядзвінскага раёнаў.

З дапамогай глядацкага галасавання на экафэсце будучы вызначаны і названы лепшыя: пчаляр 2014 года, слоган на мядовую тэматку, пляцоўка і касцюм «Пчолка».

Фота: А. С. С. С.

Фота Сяргея НИКАНОВИЧА

турныенты абавязкова здаюць тэст па рускай мове. Грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія пастаянна жывуць на тэрыторыі замежных дзяржаў, грамадзяне Расійскай Федэрацыі, Рэспублікі Казахстан, Кыргызскай Рэспублікі, Рэспублікі Таджыкістан маюць права ўдзельнічаць у конкурсе на атрыманне вышэйшай адукацыі на ўмовах, прадуладжаных для грамадзян Рэспублікі Беларусь. Але паколькі гэтая катэгорыя грамадзян не вывучала гісторыю Беларусі, яны могуць замяніць вышэйзаваную дысцыпліну на сувесную гісторыю найноўшага часу. Але такая палёгка для замежнікаў не распаўсюджваецца на групу спецыяльнасцяў «Выкладанне гістарычных дысцыплін», «Гістарычныя навукі», на спецыяльнасці «Музейная справа і ахова гісторыка-культурнай спадчыны», «Гісторыка-архівазнаўства» і кірунку «Дакументазнаўства» (інфармацыйнае забеспячэнне кіравання), дзе профільнымі прадметамі з'яўляюцца аб'екты гісторыі — гісторыя Беларусі і сувесная найноўшага часу.

Надзея НІКАЛАЕВА.

А Ў ФІЗІКІ НІХТО НЕ ПАЖАДАЎ!

На Віцебшчыне падвялі вынікі ўступнай кампаніі ў ВНУ. Некаторыя факты здзіўляюць.

Напрыклад, не было ахвотных у Віцебскім дзяржаўным універсітэце атрымаць спецыяльнасць «Фізіка (навукова-вытворчая дзейнасць)»! Менш за аднаго чалавека на месца быў конкурс па спецыяльнасцях «Матэматыка і інфарматыка», «Прыкладная матэматыка (навукова-педагагічная дзейнасць)». А ў Полацкім дзяржаўным універсітэце з улікам правядзення дадатковага набору па спецыяльнасці «Камп'ютарная бяспека» конкурс склаў усю 0,5. І гэта з част інтэрнэту і віртуальных тэхналогій!

Найбольшы конкурс быў на наступныя спецыяльнасці: у Віцебскім дзяржаўным універсітэце — «Правазнаўства» (10,6 чалавека на месца); у Полацкім дзяржаўным універсітэце — «Лагістыка» і «Правазнаўства» (6,4); у Віцебскім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце — «Фінансы і крэдыт» (4,6); у Віцебскай дзяржаўнай акадэміі ветэрынарнай медыцыны — «Ветэрынарная фармацыя» (2,3); у Віцебскім дзяржаўным медыцынскім універсітэце — «Фармацыя» (2,1).

— Сёлета ва ўступных выпрабаваннях на бюджэтную форму навучання з улікам дадатковага набору ў пяці дзяржаўных ВНУ Віцебскай вобласці прынялі ўдзел 3456 абітурыентаў (пры плане набору 2400 чалавек. — Аўт.). З іх 83,9% абітурыентаў прад'явілі сертыфікаты цэнтралізаванага тэсціравання. Сярэдні конкурс на ВНУ, які і летас, склаў 1,4 чалавека на месца, — паведамілі «Звяздзе» ў Камітэце дзяржаўна-кантролю Віцебскай вобласці. Супрацоўнікі гэтага ведамства былі членамі абласной камісіі па кантролі за ходам падрыхтоўкі і правядзення ўступных выпрабаванняў ва ўстановах вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі.

Сярод іншых студэнтамі сталі 42 замежныя грамадзяніны.

Аляксандр ПУКШАНСКІ

АД СЭРЦА ДА СЭРЦА

Нашы суайчыннікі захоўваюць у «сярэбранай краіне» свае нацыянальныя традыцыі праз пакаленні

У дзяцінстве я пачула ад сваёй бабулі гісторыю пра яе дзядзьку, які калісьці ў 30-я гады мінулага стагоддзя ездзіў на заробкі ў Амерыку. Мне гэта падалося неверагодным: дзе наша Беларусь, а дзе Амерыка! І гэта ж было даўно, калі бедны сяляннін не мог набыць білет на танны рэйс на самалёт... Тым не менш, гэтая гісторыя далёка не ўнікальная.

Яшчэ з пачатку мінулага стагоддзя беларусы ў пошуках зямлі і лепшай долі адпраўляліся ў далёкія куткі Расіі, у Злучаныя Штаты, у Ляцінскую Амерыку. Што да апошняй, то ўрады Аргенціны, Бразіліі, Уругвая і Парагвая яшчэ ў другой палове XIX стагоддзя ўзлі курс на арганізацыю і гэтак зрабілі іх прыцягальнымі для многіх жыхароў еўрапейскіх краін, у тым ліку і Беларусі.

Беларускія эмігранты пачалі масава пераязджаць у «сярэбраную краіну» (назва Аргенціны паходзіць ад лацінскага «аргентум» — срэбра) яшчэ да Першай сусветнай вайны. Прыезджым выдзяляліся ўчасткі неасвоенай зямлі, якой у гэтай краіне было вельмі шмат. Па інфармацыі Міністэрства замежных спраў Беларусі, ужо ў 1920-1930 гг. у адной толькі Аргенціне пражывала ажно 200 тысяч выхадцаў з нашай краіны. Гэта ўраза і заінтрыгавала: як жа складалася жыццё суайчыннікаў за тысячы кіламетраў ад радзімы, ці падтрымліваюць яны сувязі з роднымі і як захаваўся нашы традыцыі ў іспанамовым асяроддзі?

ПА ЛЕПШУЮ ДОЛЮ

Як расказала мне ў перапіцы Меліса ГАЛЮК, унучка аднаго з нашых суайчыннікаў, што пераехаў у Аргенціну ў 1935 годзе, яе дзед Уладзімір Галюк разам з чатырма братамі дабраўся туды на караблі і без білетаў.

«Падарожжа цягнулася некалькі месяцаў. Многія пераязджалі без документаў... Беларускія эмігранты, як правіла, выходзілі з бедных сялянскіх сем'яў, у Аргенціне сутыкнуліся з праблемай моўнага бар'ера: іспанская мова значна адрозніваецца ад роднай беларускай і ад больш-менш знаёмых ім польскай, рускай, украінскай. У Аргенціне ён пазнаёміўся з маёй бабуляй — украінкай па паходжанні — Ганнай Медведзюк. Яны ажаніліся, і ў іх нарадзілася пяцёра дзяцей».

25-гадовая Меліса — актыўная ўдзельніца Беларускага культурнага таварыства «Усход», што працуе ў горадзе Берыса правінцы Буэнас-Айрэс. Дзяцінства вучыцца ва ўніверсітэце і цікавіцца танцамі ў цэлым і беларускімі фальклорнымі танцамі ў прыватнасці. З беларускай культуры яе, як лёгка можна здагадацца, пазнаёміў дзядуля. Калі дзядзючыня было 10 гадоў, ён памёр. І каб не забыцца пра тое, што ён ёй перадаў, каб захаваць сувязі, Меліса пачала сама актыўна ўдзельнічаць у працы аб'яднання.

Беларускае культурнае таварыства «Усход» было створана 24 жніўня 1941 года. Мэтамі яго

стварэння былі як падтрымка сваіх традыцый, так і салідарнасць з суайчыннікамі — бо якраз тады пайшоў трэці месяц Вялікай Айчыннай вайны. «Такімі былі вытокі нашага клуба. Затым яны сталі базай для арганізацыі курсоў па вывучэнні роднай мовы, танцавальных і песенных калектываў — увогуле ўсяго таго, што падтрымлівае нацыянальную свядомасць беларусаў-эмігрантаў», — піша Меліса Галюк.

РЭХА РАДЗІМЫ

З часоў прыезду першых эмігрантаў прайшоў ужо больш за сто гадоў. Што ж захаваўся ад народнай культуры ў далёкай Аргенціне?

Меліса ў першую чаргу называе нацыянальныя стравы. «Мая бабуля гатавала нам боршч, капусту, халадзец, варанікі, — пералічвае дзядзючыня. — Дарэчы, апошняе — мая любімая беларуская страва». Таксама яна заўважае, што дзядуля і бабуля, а таксама браты дзёда пакінулі ёй шмат успамінаў пра Беларусь, а таксама гісторыі, якія «дрэнна адпавядаюць да рэальнай новай радзімы».

Суразмоўца адзначае, што хоча і не можа дакладна сказаць, колькі ж беларусаў жыве сёння ў Аргенціне і колькі з іх хаваюць родную мову, тым не менш «ёсць шмат сем'яў, якія сталі ля вытокаў нашага клуба і якія размаўляюць па-беларуску». Але, нааракае Меліса, такіх людзей з пакалення ў пакаленне становіцца ўсё менш. «Наш клуб — гэта ўнікальная суполка беларусаў у Ляцінскай Амерыцы. Але зараз сапраўды складана знайсці каго-небудзь з нашчадкаў эмігрантаў, хто б добра размаўляў па беларуску...»

БЕЛАРУСАМ ЗРАБІЎ ЛЁС

Выкладчык музыкі Эдуарда ПЕНІСІ, чые бабуля і дзядуля таксама былі эмігрантамі (праўда, італьянскімі), сёння мае непасрэднае дачыненне да падтрымання нацыянальнай свядомасці ў эмігранцкім асяроддзі беларусаў. Ён узначальвае Цэнтр беларускай культуры імя Кастуся Каліноўскага ў горадзе Лавальёль (правінцыя Буэнас-Айрэс). Як так атрымалася? «Я маю дачыненне да беларускай культуры ў Аргенціне, таму што ў маім горадзе быў клуб беларускіх, рускіх і ўкраінскіх эмігрантаў «Дніпро», які я пачаў наведваць з 1975 года. Я вывучаў беларускую і рускую мовы, знаёміўся з культурай усходнеславянскіх народаў. Сёння я дырыжырую хорам «Купалінка», які сам жа заснаваў у 1988 годзе, і ансамблем «Белавеж», які арганізаваў»

Нью-Ёркская вуліца ў горадзе Берыса, 1917 г. З-за вялікай колькасці эмігрантаў з розных краін і сам Берыса можна назваць маленькім Нью-Ёркам.

у 2010 годзе», — распавёў мне музыкант.

За столькі гадоў знаёмства з беларускай культурай наша краіна стала аргенцінцу з італьянскімі каранямі вельмі блізкай. «Беларусь — гэта мая другая радзіма. З 16 гадоў я звязаны з яе культурай, мовай, традыцыямі. Я быў там чатыры разы ў жыцці — апошні раз у 2009 годзе, — і збіраюся наведваць Беларусь зноў. Сваім дзецям, калі яны будуць маленькімі, я спяваў беларускія песні».

Паволле інфармацыі Міністэрства замежных спраў, ужо ў 1920-1930 гг. у адной толькі Аргенціне пражывала ажно 200 тысяч беларусаў.

Дарэчы, пасля апошняга візіту ў нашу краіну да яго і прыйшла ідэя заснаваць сённяшня Цэнтр беларускай культуры імя Кастуся Каліноўскага. «У Беларусі я шмат даведаўся пра гэтага чалавека. Мняе ўраза і яго гісторыя, яго рысы характару. Таму і вырашыў даць Цэнтру яго імя».

У АРГЕНЦІНУ ЕХАЛІ ПАЛЕШУКІ...

Акрамя таго, што ў аб'яднанні ёсць беларускі хор і аркестр, там жа можна наведваць курсы па вывучэнні беларускай мовы. Там выкладаюць Аляксандра

ДАВЕДКА

Берыса — горад-порт, які ў Аргенціне яшчэ называюць сталіцай эмігрантаў. Тут і зараз жывуць нашчадкі эмігрантаў з Беларусі, а яшчэ з Албаніі, Сірыі, Германіі, Арменіі, Балгарыі, Харватыі, Чэхіі, Славакіі, Славеніі, Грэцыі, Ірландыі, Італіі, Літвы, Польшчы, Украіны, Сербіі і нават з Каба-Вердэ, краіны на захадзе Афрыкі... Сёння ў ім працуе каля 20 таварыстваў, створаных эмігрантамі з розных краін.

Малафей і Ніна Бранко. Яны — дачкі беларускіх эмігрантаў, якія здолелі захаваць мову. «Іх бацькі былі з Палесся, таму па-беларуску спадарыні Малафей і Бранко размаўляюць не вельмі чыста: адчуваецца ўплыў украінскай мовы», — заўважае старшыня аб'яднання.

Цэнтр беларускай культуры наведваюць нашчадкі перасяленцаў з Пінска, Брэста, Баранавічы, Гродна. «Вельмі шмат людзей, чые продкі прыехалі з Палесся, і менш — з поўначы краіны і Вільні», — заўважае спадар Пенісі.

Няхай сем'яў, дзе захаваўся беларуская мова, зусім мала, але традыцыі — жывыя. Асабліва гэта тычыцца абрадаў, звязаных з нараджэннем і смерцю, рэцэпты прыгатавання нацыянальных страў, традыцыйных свят... «Самыя цікавыя для мяне беларускія святы — гэта купальская ноч і Дзідзі, вельмі багатыя па змесце і сімволіцы», — дзеліцца Эдуарда Пенісі.

Лёс можа завесці далёка ад радзімы. І, як паказвае гісторыя, на чужыне можна аказацца і без дакументаў, не тое што без нейкіх сямейных рэліквій. Так можна лёгка страціць сябе, сваё месца ў свеце: радзіма далёка, а тое месца, дзе цяпер жывеш, яшчэ не стала родным. Але прыклад беларусаў, што эмігрыравалі шмат гадоў таму ў Аргенціну, паказвае, што сваё яны не страцілі: захаваў мову, песні і паданні, абрады і святы, нацыянальныя стравы — тое, што прывялі цераз акіяны ў сваіх сэрцах. Будзем спадзявацца, што так і застанецца, і гэтая памяць пра этнічную радзіму будзе жыць і перадавацца з пакалення ў пакаленне, ад сэрца да сэрца...

Надзея ЮШКЕВІЧ.

Эмігранты сходзяць з карабля. Магчыма, сярэд іх ёсць і нашы землякі.

■ Суседзі

«ЛЮДЗІ Ў ТАКІМ ШОКУ — НАВАТ НЕ ВЕДАЮЦЬ, ЧАГО ПРАСІЦЬ...»

З-за баявых дзеянняў ва Украіне простыя людзі вымушаны пакаіцца сваёй дамы. Беларускія таварыства Чырвонага Крыжа абвясціла пра збор ахвяраванняў для аказання гуманітарнай дапамогі ўкраінцам, якія шукаюць прытулку ў нашай краіне.

Да пазамінулага года асноўную колькасць бежанцаў у Беларусь складалі афганцы, лётася асноўны паток бежанцаў паступаў з Сірыі, сёлета — з Украіны, у асноўным з Луганскай і Данецкай абласцей, — кажа першы намеснік генеральнага сакратара Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа Мікалай АНДРЭЕВ.

У апошнія месяцы ў аддзяленні Чырвонага Крыжа кожны дзень з'яўляюцца прыкладна 6-8 сем'яў з Украіны з просьбай аб дапамозе. Зразумела, што асноўную дапамогу ім будзе аказваць дзяржава, тым больш што шэраг міжнародных экспертаў лічаць, што Беларусь стварыла лепшыя ўмовы сярод краін СНД па разглядае статусу бежанца, дадаткова яны абароня і інтэграцыі асоб, якія атрымалі гэты статус. Але цяпер гэтым людзям трэба проста выжыць.

У кожнага з іх сваё гісторыя, сваё трагедыя, сваё сльезы. — Многія ствараюць уражанне людзей, загнаных у кут, — распавядае саветнік па інтэграцыі БТЧК Вольга ВАЛАЖЫНСКАЯ. — Яны знаходзяцца ў настолькі незразумелай сітуацыі, што некаторыя нават не ведаюць, чаго папрасіць!

За аперашню прыйшлося заплаціць каля 17 млн рублёў, і нічога тут не зробіш: яго пажылы бацька з'яўляецца грамадзянінам Украіны, а медыцынскія паслугі для замежных грамадзян у нас платныя.

Уявіце сабе людзей, якія жылі нармальным жыццём, у іх былі кватэры, дамы, машыны, любімыя сваёйкі жывёлы... Некаторыя пазбыліся ўсяго гэтага літаральна ў адну секунду, пасля адной бомбёжкі. Вось 27-гадовая Марына, якая прыехала ў Мінск адна напярэдні роду. Цяпер яна нарадзіла і — ёй патрэбны дзіцячае харчаванне і памперсы. Вось Аксана, мама-адзіночка,

прыехала ў Беларусь з маленькім дзіцем, якому няма яшчэ і двух гадоў. Яна гатовая працаваць, дзіця хацела б аддаць у дзіцячы сад. Але ў яе няма з сабой нават калыскі, каб вазіць яго.

Каля двух тыдняў таму ў таварыства Чырвонага Крыжа звярнуўся мінчанін. Да яго прыехалі пажылыя бацькі з Луганска. У дарозе ў бацькі адбылося ускладненне хранічнай хваробы, і тут у Мінску яго тэрмінова праперыравалі: ампутавалі нагу. Дзе жыць яго бацькам і як іх пракраміць, сын вырашыў сам. Ён нават не прасіў дапамагчы з грашыма, хоць за аперашню прыйшлося заплаціць каля 17 млн рублёў, і нічога тут не зробіш: яго пажылы бацька з'яўляецца грамадзянінам Украіны, а медыцынскія паслугі для замежных грамадзян у нас платныя. Мужчына папрасіў у Чырвонага Крыжа толькі інвалідную калыску, каб мець магчымасць забраць бацьку са шпітэля пасля выпіскі. Чырвонаму Крыжу ўдалося яму дапамагчы, а яшчэ таварыства накіравала ў Міністэрства аховы здароўя хадэйніцтва з просьбай знайсці магчымасць знізіць плату за лячэнне.

ДАРЭЧЫ

Да 30 дзён можна знаходзіцца ў нашай краіне без рэгістрацыі. Па заканчэнні гэтага тэрміну неабходна зарэгістравацца ў падраздзяленні па грамадзянстве і міграцыі па месцы жыхарства.

У адпаведнасці з патрабаваннямі арт. 39 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб прававым становішчы замежных грамадзян і асоб без грамадзянства ў Рэспубліцы Беларусь» тэрмін часовага знаходжання грамадзян Украіны ў Рэспубліцы Беларусь не можа перавышаць 90 сутак за паўгоддзе і 180 сутак за календарны год.

Калі на момант заканчэння гэтых тэрмінаў тэрмін часовага знаходжання не працягнуты або не атрыманы дазвол на часовае ці на пастаяннае пражыванне, іншаземец абавязаны выехаць з Беларусі. Дарэчы, працаўладкаванне альбо ўз'яднанне са сваякімі — дастатковыя падставы, каб законна застацца ў Беларусі для часовага пражывання або на пастаяннае месца жыхарства.

Вядома, большасць украінцаў прыязджае ў Беларусь да сваёй альбо да знаёмых. Многія атрымліваюць дазвол на працаўладкаванне і пачынаюць працаваць у калгасах, на заводах. Мне распаўялі, што адна украінка ўладкавалася медсястрой у мінскую паліклініку. Атрыманне спецыяльнага дазволу для працы — складанасць хутчэй для наймальніка: менавіта яму давядзецца гэтым займацца, а не самому чалавеку. Але наймальнікі ідуць на сустрэчу людзям. Хоць ёсць выпадкі і складанейшыя: у не-

калькіх украінцаў нават няма з сабой ніякіх дакументаў. Шмат хто кажа, што іх дамы разбураюць. Хто паспеў штосьці схіпаць з сабой, той паспеў... Паўстае пытанне дыпламаў. Дзяцей трэба ўладкоўваць у школу, а дакументаў на іх зноў жа, няма...

Супрацоўнікі Чырвонага Крыжа прымаюць кансервы, крупы — прадукты, якія доўга не псуюцца. Рэчы даюць у хімічэскую неабавязкова, тлумачаць яны. Дастаткова, іх проста памыць.

Але ўсё ж лепш пералічыць грошы на спецыяльны рахунак, нават самую маленькую суму. «Бо не заўсёды тое, што вы прынеслі, адпраціцца адрастам», — падкрэслівае старшыня Мінскай гарадской арганізацыі Чырвонага Крыжа Алена ФАДЗЭЕВА. — Справа ў тым, што вы можаце прынесці рэчы для украінцаў, але нашы супрацоўнікі іншы раз проста не паспяваюць нават адкласці іх у бок: у арганізацыю тут жа можа завітаць божы і забраць усё, што яму прыйшлося дастады — і нашы работнікі не могуць яму ў гэтым адмовіць. А грошы ўжо дакладна пойдуча на патрэбы украінскіх бежанцаў».

Грошыя ахвяраванні ад насельніцтва, арганізацый і прадпрыемстваў Беларусі ўсіх формаў уласнасці можна пералічыць на розных рахунак 3015740099012 ЦБП №539 ААТ «Белінвестбанк», БІК (МФО) 153001739, код 739 УНП 100265026, атрымальнік «Беларускае Таварыства Чырвонага Крыжа» з абавязковай паметкай «Дапамога Украіне». Вы таксама можаце адправіць SMS на кароткі нумар 553 у наступным выглядзе: 501 прабел — сума ахвяравання.

■ Спажывец

СВАЁ МАЛА ВЫРАБІЦЬ. РЭКЛАМАВАЦЬ ТРЭБА

Штогод па прапановах Міністэрства гандлю прамысловасць краіны засвойвае вытворчасць шэрагу новых імпартазамшчальных тавараў. Толькі на сёлёты год прапановы налічваюць 360 пазіцыяў.

Сярод навянак апошніх гадоў — піаалергенныя дзіцячыя сукіі сумесі, халадзільнікі з сістэмай No-Frost (без утварэння інею ў камерых), пральныя машыны з павялічанай максімальнай загрузкай бялізны да сямі кілаграмуў, LCD-тэлевізарты са святлодыёднай падсветкай, мультываркі, ЗВЧ-печы, падузкі для дзяцей і іншыя тавары.

Як наведваем прэс-служба Міністэрства, у першым паўгоддзі ў гандлёвую сетку краіны было пастаўлена 4,5 тысячы халадзільнікаў «Атлант» з сістэмай No-Frost, у тым ліку з вадкакрысталічным дысплеем, электронным блокам на дзверцах. У рамках імпартазамшчэння рэзідэнтам СЭЗ «Магілёў» засвоены выпуск падузкаў для дзяцей. З пачатку года ў краіны паступіла 4,9 мільёна штук гэтых вырабаў, або ў 3,3 раза больш, чым за аналагічны леташні перыяд.

Аднак, як адзначаюць у Міністэрстве, перавагі вырабленага новага тавару неабходна давесяці да пакупніка — гэта значыць рэкламаваць яго, у чым нашы вытворцы пакуль суступаюць сваім зямельным канкурэнтам. На тэлебачанні рэклама беларускага і імпартагна тавару рэзямішчаем ця прыкладна ў роўных аб'ёмах. Часам імпартагна рэклама пераважае.

«МІНІ-БАР»... НА КОЛЯХ

Супрацоўнікі Першамайскага РУУС г. Мінска затрымалі раней судзімага 40-гадовага мінчаніна, які незаконна вёў рэалізацыю спіртных напояў проста на вуліцах горада з... асабістага аўтамабіля.

Пры аглядзе апошняга было канфіскавана 36 літраў алкагольнай прадукцыі айчыннай і замежнай вытворчасці.

— Арыгнальнасцю прапарушальнік не адрозніваецца, — распавяда прэс-сакратар Першамайскага РУУС г. Мінска Святлана Білінская. — Набыта спіртныя напоі па адной кола, а пасля 23 гадзін прадаваў іх зусім па іншай. Цікава, што ў сакавіку мужчына ўжо прысягнуўся да адміністрацыйнай адказнасці за аналагічнае прапарушэнне. Уся алкагольная прадукцыя канфіскавана. Дзеяннем затрыманнага будзе дадзена прававая ацэнка.

Святлана БУСЬКО. Сяргей РАСОЛЬКА.

ПРАЦА ДЛЯ ЎКРАЇНЦА

Беларусы спачуваюць жыхарам паўднёва-ўсходняй часткі Украіны, якія трапілі ў зону баявых дзеянняў, і чым могуць — дапамагаюць. У тым ліку прымаюць іх на сваёй тэрыторыі. У Магілёве адбылася прэс-канферэнцыя, дзе супрацоўнікі розных службаў паведамілі, на што могуць разлічваць у нас жыхары суседняй краіны. Па афіцыйных звестках, прытулак на Магілёўшчыне знайшлі ўжо каля двух тысяч чалавек. Менавіта столькі звярнулася ў міграцыйныя службы, каб узаконіць сваё месцазнаходжанне.

— Украінскія грамадзяне часцей за ўсё прыязджаюць да нас з боку Расіі, таму цяжка сказаць, колькі дакладна іх тут знаходзіцца. — адзначаюць начальнік упраўлення

Большасць з тых, хто звярнуўся па дапамогу ў міграцыйныя службы на Магілёўшчыне, плануе перакаць тут вайну

ходзіцца ў Беларусь. Потым тэрмін яго дзейнасці можна будзе прадоўжыць.

На сайце Мінпрацы ёсць банк даных, створаны з ўлікам запатрабаванняў украінскіх, і не толькі, гацей. Кожны месяц ён абнаўляецца. У спісе — каля 200 розных арганізацый і амаль некалькі тысяч вакансій. У асноўным працоўныя рук не хапае на вёсцы. Там жа часцей ёсць свабоднае жыллё. Сярод тых, хто прыехаў да нас, сустракаюцца і вельмі запатрабаваныя спецыялісты — як, напрыклад, медыкі ці праграмісты.

Што датычыцца навучання ў беларускіх школах і прафесійна-тэхнічных установах украінскіх дзяцей і падлеткаў, то, па словах першага намесніка начальніка ўпраўлення адукацыі аблвыканкома Алега СТЭЛЬМАШКА, такіх зваротаў пакуль няма. Усе пытанні накіроўваюцца ў Міністэрства адукацыі для атрымання

Многія беларусы тэлефануюць і цікавяцца, як яны могуць дапамагчы украінскім бежанцам.

— Людзі хочучы унесці свой уклад, быць датычнымі да до-

больш дэтальных інструкцый. Хутка выйдзе Указ Прэзідэнта Беларусі, які будзе рэгуляваць асобныя пытанні знаходжання ў краіне грамадзян Украіны — у прыватнасці, жыхароў Данецкай і Луганскай абласцей.

Начальнік аргаддзела Магілёўскай арганізацыі Беларускага таварыства Чырвонага Крыжа Галіна ПАНЦЮШАВА паведаміла, што да іх па дапамогу звярнуліся пакуль 60 украінцаў. Праз гэтую дабрачынную службу ёсць магчымасць двойчы атрымаць харчовы пакет (на суму 300 тысяч рублёў кожны) і адзенне, якое здае насельніцтва. Дапамагчы братэрскому народу можа кожны, пералічыўшы грошы на спецыяльны разліковы рахунак Чырвонага Крыжа. У Магілёве даведацца яго рэквізіты можна па тэлефоне 40-11-12.

Нэлі ЗІГУЛЯ

Абрсы Радзімы

ГОЖА — ТУТ ПАЎСЮЛЬ ПРЫГОЖА!

Гродзеншчына здаўна славіцца сваімі малаяўшчынамі і цікавымі гісторыямі мясцінамі. Сярод іх сваё пачэснае месца займае і Гожа — мямстэчка, якое ў свой час атрымала магдэбургскае права.

Мясцовым жыхарам насамрэч ёсць чым пахваліцца! Сённяшняга вёска мела свой герб, знаходзіцца побач са слаўтай

ванага храма пачалося ў 1862 годзе, а асвечаны ён быў 30 лістапада 1869 года. Гэта адзіная каталіцкая святыня ў ваколіцах, якую пабудавалі пасля паўстання 1863 года. Усе каталіцкія святыні ў той час перайначвалі пад праслаўныя цэрквы.

Тамтэйшы касцёл неаднойчы адчуваў на сабе, што такое сапраўдная вайна. Пра першую сведчыць цікавы абраз у храме, на якім Маці Божая хавае святыню ад бомбаў пад покры-

сёндз Павел. На стэндах, пад шклом, змешчаны экспанаты, якія падрабязна раскажучь пра далёкую мінушчыну Гожы. Ёсць нават човен: азіец Павел Шанчук на адным з фотаздымкаў паказвае ксяндза Бяляслава Гаўрыюшэўскага.

— Ён праўдзю ў Гожу паўстагоддзя. Святаром стаў у 1930-х. Між іншым, да 93 гадоў кіраваў аўтамабілем!

Ёсць у музеі і экспанат, які зацікавіць навед філакартыс-

Гродзенскай пушчай, была калісьці сярод велікакняжакіх уладанняў. Гожай валодаў і Станіслаў Сільвестровіч, паўстанці начальнік Гродзенскага ваяводства, які пасля паўстання 1863 года быў высланы ў сібірскія шахты на катаргу. А ў 1885 годзе на падмытым беразе Нёмна каваль Казімір Роман знайшоў сапраўдны бізэнь маманта. Пэўны час ён знаходзіўся ў гродзенскага губернатара, а пасля, што зусім не дзіўна, быў вывезены ў Санкт-Пецярбург.

На жаль, старадаўніх пабудов тут амаль не захавалася, але ёсць прыгожы касцёл святой апосталаў Пятра і Паўла, які з'яўляецца сапраўднай архітэктурнай жамчужынай мясціны.

— Архітэктарам касцёла быў Якуб Фардон з Гродна, бацька вядомага французскага Мельхіёра Фардона, — распавядае сёндз Павел Шанчук, прабощ парафіі Святых апосталаў Пятра і Паўла. — Будаўніцтва мур-

вам. Падчас Першай сусветнай вайны Гожу актыўна абстрэльвалі, але ніводзін нямецкі снарад не патрапіў у святыню, хаця само мясцічка было добра разбурана. Як узгадваў пасля жаўнеры, яны бачылі Маці Божую, якая ахінала і абараняла святыню сваім шырокім плашчом.

Тое, што не здарылася ў Першую, здарылася ў Другую сусветную вайну. У правую вежу патрапіў снарад. Напаміна пра вайну ў касцёле і да сённяшніх часоў служыць зван «Уладыслаў», які падчас абстрэлу паліцеў з касцёльнай вежы і часткова разбіўся. Пры адыходзе нямецкіх войск святыню спалілі, але касцёл адбудавалі ў пасляваенны час. Адметна, што лаўкі, зробленыя ў далёкім 1646 годзе майстрам Геаргам Зэхлем, у гожскім храме перавезлі з закрытага гродзенскага Пабрыгіцкага касцёла.

На плянкі дзейнічае невялічкі музей, які стварыў сам Гродзенскі раён

Рупліўцы спадчыны

СКЛАДНІКІ ЛЮБОВІ

Яшчэ старажытныя рымляне асуджалі прычын: «Дзе хораша, там і радзіма». На жаль, пэўная катэгорыя грамадзян, сярод якіх ёсць і беларусы, спрабуе шукаць свой прывід-шчасце «за морамі, акіянамі». Хтосьці застаецца задаволеным. Ды не ўсе...

Пра гэта да некаторых прыходзіць разуменне: няма нічога даражэй за бацькоўскую зямлю, родныя мясціны, краіну, дзе нарадзіўся і вырас.

Натхнёна і шчыра піша Міхась Казлоўскі пра любоў сэрцу Маладзечаншчыны, якая ў розныя часы для многіх становілася «спушыводнай зоркай, крыніцай натхнення і найлепшых спадзяванняў».

У кнізе «Бацькаўшчыны светлае крыло» пад адной вокладкай пісьменнік-літаратуразнаўца Міхась Казлоўскі сабраў артыкулы, эсы, нататкі. У якасці эпіграфу да першай часткі літаратурна-мастацкага выдання «Вандрукі па лабірынтах памяці», дзе сярод пятнаццаці раздзелаў ёсць і такія, як «Мае Быкі — мая Радзіма», «Радавод», «Мае бацькі», «Школа і настаўнікі», «Мова і традыцыя» і іншыя, выбраныя словы знакамітага пісьменніка Кузьмы Чорнага: «Радзіма пачынаецца там, дзе прайшлі гадзі маленства». Для Казлоўскага ж, прынаеца, «пупам зямлі» з'яўляюцца Быкі (пасля перайменаваныя — Рабінава) і іх жыхары.

У раздзеле «Мова і традыцыя» расказвае, які ўплыў на фарміраванне характэрна, светапогляду чалавека рабіла мова тутэйшых мясцін — сакавітая, вобразная, перасыпаная прыказкамі, прымаўкамі, адметнымі і каларытнымі слоўцамі. Яна, беларуская мова, мова мясцовасці Міхасы Казлоўскага, «мела непаўторны водар і смак».

Натхнёна і шчыра піша ён і пра тыя мясціны, якія называе глыбіна і ёмка — Радзіма: пра любоў сэрцу Мала-

дзечаншчыны, якая ў розныя часы для многіх, хто нарадзіўся на ёй або меў да яе дачыненне, становілася «спушыводнай зоркай, крыніцай натхнення і найлепшых спадзяванняў». Роднай. Дарагой. Жаданай. Загартоўвала жыццёва. Рабіла асобамі.

Прыгожая, мужная, гераічная гэтая зямля, мудрая яе людзі. Называе прозвішчы вядомых гістарычных асоб і сучаснікаў, хто праславіў родную старонку.

«Як слова ў думках адгукнецца» — сямнаццаць артыкулаў. У іх аўтар удумліва расказвае пра нашу матэрыяльную і духоўную спадчыну, пра маральныя каштоўнасці і ачыныя прыярытэты. Няма тут слушных думак тых творцаў, да чый творчасці звяртаецца пісьменнік і краязнаўца. Няма разважанняў пра празаічнае, паэтычнае і грамадскае дзейнасць.

Пра асоб — маштабных і шматгранных. Пра людзей — універсальнай разнастайнасцю і грамадзянскай мужнасцю. Называе прозвішчы Міколы Ермаловіча, Генадзя Кахановіча, Вячаслава Ляшчовіча, Пятра Бізля, Міколы Капылювіча, Уладзіміра Зянько, Ядвігі Раздзюльскай, Юрыя Герасіменкі-Жызнеўскага літаратурнымі сімваламі,

Таямніцы гісторыі

СІРОТКА СУПРАЦЬ СІРОТКІ

Загадкі Нясвіжскага замка адгадаем разам

Да лёсу Нясвіжскага замка непасрэднае дачыненне маюць ажно тры чалавекі пад прозвішчам Сіротка.

Ракавы камісар

У цяперашняй папулярнай літаратуры існуе меркаванне, версія, легенда — лічыце як пажадаеце — наконт падзей, што адбыліся ў Нясвіжскім замку 17 верасня 1939 года. Тады войскі Чырвонай Арміі праводзілі аперацыю па далучэнні Заходняй Беларусі, якая на той час знаходзілася пад уладай Польшчы, да Савецкай Беларусі.

Апошнім афіцыйным, сямнаццаатым, нясвіжскім ардынатам з пачатку 1936 года да восені 1939-га быў меншы сын Ежы Фрыдэрыка Альбрэхта Радзівіла Лявон (Леан, Леон) Уладзіслаў Радзівіл. Леан нарадзіўся 22 лютага 1888 года ў Патоцка. Пасля заканчэння ў 1909 годзе Імператарскага пажскага корпуса стаў служыць у лейб-гвардыі расійскага Царабраўнскага палка. Калі пачалася Першая сусветная вайна, апынуўся ў Германіі ў штабе рускай імператарскай арміі, атрымаў ордэн Святога Станіслава. Пасля Кастрычніцкай рэвалюцыі служыў у польскай арміі. У 1920 годзе князь апынуўся ў французскай вайсковай місіі. За споспехі быў адзначаны польскім ордэнам «Virtuti Militari». Неўзабаве Леон пакінуў вайсковую службу і з 1935 года жыў у Нясвіжскім замку.

У сярэдзіне ліпеня 1939 года сейм Рэчы Паспалітай вырашыў ліквідаваць усе ардынацыі. Не абмінула гэтае рашэнне і Нясвіж. Менавіта Леона ў ноч на 18 верасня 1939 года разбудзіў у Нясвіжскім замку тэлефонны званок савецкага камісара з прозвішчам Сіротка. У свае правы ўстаўпа Леанова, савецкае кіраўніцтва былі заходнебеларускімі землямі. Вядомая рэч, замка не мог належаць князю. Князь апынуўся ў турмах НКВС спачатку ў Мінску, пасля ў Маскве, затым выехаў за мяжу, жыў у Лондане, пасля вайны — у Парыжы, дзе і памёр 8 красавіка 1959 года.

Менавіта з 18 верасня 1939 года пачынаецца тая загадкавая гісторыя, якую дагэтуль не могуць дакументальна пацвердзіць яе прыхільнікі, гэтак жа, як не здольны фактамі абвергнуць тыя, хто сумняваецца. Справа ў прозвішчы савецкага камісара — Сіротка. Мае намаганні высветліць лёс гэтага чалавека не далі вынікаў.

Таму я звяртаюся да вас, шануюныя краязнаўцы: можа, недзе сустракалася вам гэтае прозвішча, магчыма, дзе-небудзь захаваліся звесткі пра гэтага чалавека. Давайце разам дашпам невядомаму старонку з гісторыі Нясвіжскага замка, з нашай гісторыі.

А што да замка і тых падзей, дык гэта было сапраўды іронія лёсу. Некалі князь Мікалай Крыштоф Радзівіл па мянушцы Сіротка (2.8.1549 — 28.2.1616) пачынаў ствараць славу і гонар Нясвіжа. Ён быў заснавальнікам нясвіжскай лініі Радзівілаў, якая загасла са смерцю ў 1813 годзе Дамініка Гераніма.

Князь-пілігрым

У свае 20 гадоў Мікалай Крыштоф атрымаў годнасць маршалка надворнага, а праз 10 гадоў стаў маршалкам вялікім літоўскім. Нават пісьменнік з яго атрымаўся са небагі. У 1582 годзе Мікалай паехаў у Італію, каб адтуль здзейсніць пілігрымку ў Ерусалім. Яму ўдалося пабыць на Кі-

ры, у Сірцы, Палесціне, Егіпце. Па дарозе вёў дзёнік, які дагэтуль не страціў сваёй гістарычнай і мастацкай каштоўнасці. Пад назвай «Пэргрынацыя» дзёнік быў перакладзены на многія еўрапейскія мовы і выдадзены каля 20 разоў.

У гэтай пілігрымцы князь суправаджаў гайдука, лёс якога аказаўся таксама незвычайным. Калі той нечакана памёр, князь загадаў пахаваць яго ў тым самым склепе пад Фарным касцёлам у Нясвіжы, дзе спачывалі самі Радзівілы. Так і пайшлі ў вечнасць князь Мікалай Крыштоф Радзівіл Сіротка і яго верны гайдук, імя якога, на жаль, гісторыя да нашых дзён не захавала. Яшчэ адзін клубок, разматаць які сёння надзвычай цяжка, а мабыць, і немагчыма. Дарэчы, сам князь пахаваць сябе наказаў у шэрым плашчы пілігрыма, бо лічыў, што чалавек на зямлі — пілігрым і ўсе мы — пілігрымы.

8 мая 1583 года Мікалай Крыштоф Радзівіл Сіротка, сын Мікалая Радзівіла Чорнага, які быў першым нясвіжскім князем, заклаў у Нясвіжы падмурк новага замка. Будаўніцтва закончылася ў 1599 годзе. Замак меў шыкоўную браму, вежу з гадзіннікам. У ім было 106 пакояў і залаў, падземныя і надземныя капліца і тэатр. Не кожны польскі і вялікалітоўскі магнат меў такія пакоі. Але — які род, такі і палац. Неадарма Сіротка казаў: «Радзівілам я буду, хоць някая пасада не атрымаю, досыць мне і на тым».

У 1586 годзе разам з братамі Станіславам і Альбрэхтам Мікалай Радзівіл Сіротка на аснове Нясвіжскага княства стварыў Нясвіжскую ардынацыю і стаў першым алыцкім і нясвіжскім ардынатам. Згодна з тагачаснымі правіламі, правы на ардынацыю перадаваліся «па мячы» — старэйшаму сыну, а пасля старэйшаму прадстаўніку роду Радзівілаў па мужчынскай лініі; жанчыны не мелі права на ардынацыю (хача ў рэальным жыцці бывала па-рознаму). Адначасова былі створаны Клецкая і Алыцкая ардынацыі. Адрозненне ардынацый заключалася ў тым, што уладанні іх неўваж было дзяліць. Гэта забяспечвала іх магучасць і ўплывала на вагу і значнасць роду ў еўрапейскай палітыцы. У склад Нясвіжскай ардынацыі ўвайшоў і Мір — як асобнае графства. Радзівілы валодалі Мірам і яго ваколіцамі каля 230 гадоў. Зрэшты, у іх валоданні знаходзіўся не толькі Мір, але і 23 замкі, 426 гарадцоў і мястэчак, 2032 маенткі, 10053 вёскі. Сярод прадстаўнікоў роду былі кардынал, каралева, 3 епіскапы, 37 ваяводаў, 22 канцлеры, 7 польскіх за 40 сенатараў, гетманы і інш. Праз 12 днаастычных шлюбавых яны былі пароднены з пануючымі дамамі Еўропы. Хіба ж цяжка паверыць, што Радзівілы — сапраўды некаранавааныя каралі?

Пры Сіротку Нясвіж набыў свой уласны герб. Па хадайніцтве князя кароль польскі і вялікі князь літоўскі Стэфан Баторы ў 1586 годзе выдаў адпаведны прывілей. Як сведчыць Уладзіслаў Сыракомля, «з аднаго боку на шыцце палавіна чорнага арла, рассячанага ўздоўж, з цэлай галавой, а з другога боку — дзесяць касых палос блакітнага, чырвонага і жоўтага колеру, паперамнага размаляваных».

Для ўладкавання сваіх маенткаў на еўрапейскі манер Сіротка запрашаў вядомых майстроў з-за мяжы. У 1586 годзе ў Нясвіж прыехаў знакаміты італьянскі архітэктар Ян (Джавані) Марыя Бернардоні (1541 — 1605). Дагэтуль тры гадзі працаваў у Любліне. На беларускай зямлі ён пакінуў свой каштоўны архітэктурны аўтограф. Каля 13 гадоў аддаў упарадкаванню Нясвіжа, палаца ў Мірскай замку.

Але галоўнай справай яго побыту ў Нясвіжы стала будаўніцтва касцёла езуітаў і калегіума. У 1993 годзе ў парк каля замка быў устаноўлены бюст Бернардона.

У 1597 годзе па запрашэнні Сіроткі ў Нясвіжы з'явіўся майстар ліцейнай справы, немец Герман Мольцфельд. Ён наладзіў тут рацу людзісарні — ліцейнага двара, які выпускаў знакамітыя радзівілаўскія гарматы (іх вядома восем) з дзіўнаватымі назвамі: «Саламандра», «Кракадзіл», «Сава», «Палугай» і інш. На стале іх адліваліся выявы Радзівілаўскага герба, імя князя, надпісы, якія тлумачылі сэнс назвы, напрыклад: «Сава. Катастрофу прадказвае кожнаму, хто з'явіцца ў разбуральнік». Акрамя таго, гэты ж майстар-людзісар вырабляў цудоўна прыгожыя ажурныя гадзінніквыя званы. У гісторыі вядомы тры вырабы Мольцфельда. У 1598 годзе два званы былі адліты для замкавага гадзінніка ў Нясвіжы і адзіны для Міра.

У верасні 1939 года, калі гаспадаром Нясвіжа быў Леў (Леан, Леон) Радзівіл, Чырвоная Армія перайшла мяжу з Польшчай, пачаўся вызваленчы паход на заходнебеларускія землі. Давялося змяніць свой лёс і насельнікам Нясвіжскага замка.

Партыйны сакратар

Парадоксы гісторыі маюць здольнасць паўтарацца. Князь Мікалай Крыштоф Радзівіл Сіротка паклаў сваё жыццё на узвешчэнне Нясвіжа і замка. А праз 356 гадоў савецкі камісар Сіротка прыклаў руку да таго, каб Нясвіж перастаў быць некаранаваанай сталіцай, каб памяць пра некаранавааных каралёў Радзівілаў была вынішчана. У гэтай сувязі прыгадаецца лёс дынастыі рускіх цароў Раманавых. Першы з іх, Міхаіл Раманав, прыеў у Маскву ў царскім статусе з Іпацьеўскага манастыра. Праз 300 гадоў апошні расійскі імператар з роду Раманавых Мікалай II разам з сям'ёй быў замардаваны ў доме Іпацьева ў Екацярынбургу. Шляхі гісторыі непрадказальныя...

Але вернемся да Нясвіжа. Загадка ў яго гісторыі не менш. Аказваецца, да лёсу замка меў непасрэднае дачыненне яшчэ адзін Сіротка. На гэты раз партыйны работнік пачатку 40-х гадоў мінулага стагоддзя. Заслаўца ў горадзе поўным возерам ідзе праца над стварэннем возера: тут шчыроўцы адрозу некалькі экскаватаршчыкаў. Дарэчы, калісьці аналагічнае возера ў Заслаўі ўжо існавала — прычым амаль цэлае тысячагоддзе! Згадваюць пра яго яшчэ ад часу Рагнеды і Ізяслава да XIX стагоддзя. У больш познія часы ўсюлякі прыкметы існавання возера знікаюць.

Заслаўца калісьці было літаральна запоўнена вадой. Пры Яну Глябовічу ў канцы XVI — пачатку XVII стагоддзя тут пабудавалі замак. На мясцовых рэчках (Свіслачы і яе прытоках Княгіньчы і Чарніцы) былі зроблены запруды. З іх дапамога замак з усіх бакоў аказаўся акружэнным вадай, як на востраве. Зразумела, ніякі вораг падступіцца да яго не мог.

Як ужо было было згадана, не толькі возера было названа ў гонар Рагнеды, першай беларускай князёўні і манашкі.

Цяпер у горадзе поўным возерам ідзе праца над стварэннем возера: тут шчыроўцы адрозу некалькі экскаватаршчыкаў. Дарэчы, калісьці аналагічнае возера ў Заслаўі ўжо існавала — прычым амаль цэлае тысячагоддзе! Згадваюць пра яго яшчэ ад часу Рагнеды і Ізяслава да XIX стагоддзя. У больш познія часы ўсюлякі прыкметы існавання возера знікаюць.

Заслаўца калісьці было літаральна запоўнена вадой. Пры Яну Глябовічу ў канцы XVI — пачатку XVII стагоддзя тут пабудавалі замак. На мясцовых рэчках (Свіслачы і яе прытоках Княгіньчы і Чарніцы) былі зроблены запруды. З іх дапамога замак з усіх бакоў аказаўся акружэнным вадай, як на востраве. Зразумела, ніякі вораг падступіцца да яго не мог.

бібліятэку і архіў — Акадэміі навук, мастацкія творы, у тым ліку калекцыю слупкіх паясоў, — Упраўленню на справах мастацтваў пры СНК БССР для Рэспубліканскай мастацкай галерэі, калекцыю зброі і частку рыцарскіх даспехаў — гістарычнаму музею, а другую іх частку — кінастудыі, калекцыю паліўнічых залы — музею Бяляжскага дзяржаўнага запаведніка ўсе касдоўмы — Тэатру оперы і балета і кінастудыі, усю іншую маёмасць рэалізаваць праз дзяржаўны гандаль. Коной вырашана перадаць рабённым арганізацыям Нясвіжскага і Клецкага раёнаў за выключэннем племянных коней, якіх трэба было перадаць адной з дзяржаўных канюшніў. Будынак былога замка вырашана перадаць НКВС БССР для разгортвання аўтадарожнага тэхнікума. Для выканання гэтага рашэння была створана камісія, у якую ўвайшлі камісар замка Красіч, начальнік Упраўлення па справах мастацтваў Азірска і сакратар Нясвіжскага райкама партыі Сіротка. Але само рашэнне Бюро ЦК КП(б)Б не мела юрыдычнай сілы без яго адабрэння ў Маскве. Таму ў пастанове ёсць пункт, дзе запісана: «Простіць ЦК ВКП(б) утвэрдыць рашэнне».

Вось як. Аказваецца, гісторыя не пакадала Нясвіжскі замак без удзелу ў яго лёсе Сіроткаў.

Цяпер застаецца высветліць лёс трэцяга з іх — нясвіжскага партыйнага сакратара Сіроткі. І я зноў хацу звярнуцца да краязнаўцаў: давайце паспрабуем разам напісаць біяграфію гэтага чалавека, прасачыць яго дачыненне да лёсу Нясвіжскага замка. Догісы і меркаванні можна накіроўваць у рэдакцыю або непасрэдна аўтару.

Да слова. Аказалася, што прыняцце пастанова было значна прасцей, чым яе выкананне. 28 кастрычніка 1940 года сакратар Баранавіцкага абкама КП(б)Б Тур (тады Нясвіжскі раён уваходзіў у склад Баранавіцкай вобласці) звярнуўся з пісьмом у ЦК КП(б)Б. Абкам турбаваўся аб тым, што «до сёго времени бывший замок Радзівіла в г. Невесіе невошедшей области никем не занимается. Вследствие этого здание не отапливается и начинает приходить в негодное состояние». У сувязі з гэтым Баранавіцкі абкам партыі прасіў «лібо перадаць указанное выше здание Республиканскому наркомату, либо передать его Барановичскому Облпосовхозу для использования под учебное заведение по нашему усмотрению».

Анатоль БУТЭВІЧ, намеснік старшын Беларускага фонду культуры

Да Дня пісьменства

ВОЗЕРА Ў ГОНАР РАГНЕДЫ

Сёлета святая беларуская пісьменства будзе праходзіць у Заслаўі — адным з найстарэйшых куткоў нашай краіны. Гасцей будзе чакаць незвычайны падарунак — адкрыццё новастворанага Рагнедзь-возера, з зонай адпачынку і экалагічнай сцэжкай. Пра гэта карэспандэнт «Звязды» расказаў галоўны захавальнік фонду гісторыка-культурнага заказніка «Заслаўе» Аляксандр РАК.

Цяпер у горадзе поўным возерам ідзе праца над стварэннем возера: тут шчыроўцы адрозу некалькі экскаватаршчыкаў. Дарэчы, калісьці аналагічнае возера ў Заслаўі ўжо існавала — прычым амаль цэлае тысячагоддзе! Згадваюць пра яго яшчэ ад часу Рагнеды і Ізяслава да XIX стагоддзя. У больш познія часы ўсюлякі прыкметы існавання возера знікаюць.

Аляксандр РАК разважае пра гістарычны лёс заслаўскіх вадаёмаў.

Заслаўца калісьці было літаральна запоўнена вадой. Пры Яну Глябовічу ў канцы XVI — пачатку XVII стагоддзя тут пабудавалі замак. На мясцовых рэчках (Свіслачы і яе прытоках Княгіньчы і Чарніцы) былі зроблены запруды. З іх дапамога замак з усіх бакоў аказаўся акружэнным вадай, як на востраве. Зразумела, ніякі вораг падступіцца да яго не мог.

Як ужо было было згадана, не толькі возера было названа ў гонар Рагнеды, першай беларускай князёўні і манашкі.

Калісьці Заслаўскі замак з усіх бакоў быў абкружаны вадай.

■ Фінансавы выдатнік

«ГРАШОВЫ МЯШОК»

У ДЭПАЗІТАЎ З'ЯВІЎСЯ НОВЫ КАНКУРЭНТ

Нядаўна «Прыорбанк» вывёў на беларускі рынак новы фінансавы інструмент — фонды банкаўскага кіравання (ФБК). Гэты інструмент інвеставання добра вядомы на еўрапейскім рынку. ФБК, між іншым, могуць склаці канкурэнцыю звыклым дэпазітам. Ёмістасць новага рынку эксперты ацэньваюць у межах 1–5% ад сумы тэрміновых дэпазітаў насельніцтва. Пры гэтым у некаторых еўрапейскіх краінах у фондах знаходзіцца каля 25% усіх назапашаных зберажэнняў прыватных асоб.

ФБК — ШТО ГЭТА?

У 2010 годзе Нацыянальны банк выступіў з ініцыятывай стварэння ў Беларусі новай формы калектыўных інвестыцый — фондаў банкаўскага кіравання. У адпаведнасці з Указам Прэзідэнта «Прыорбанк» прыняў удел у экспэртыме на стварэнні такіх фондаў. У 2012 годзе праект паспяхова завяршыўся, і ў Банкуўскі кодэкс была ўведзена новая аперацыя — давернае кіраванне ФБК. Сёння «Прыорбанк» першым у Беларусі зарэгістраваў тры фонды ў Нацыянальным банку.

Фонды банкаўскага кіравання — гэта адна з формаў калектыўных інвестыцый, «грашовы мяшок», які напўнаецца сродкамі прыватных асоб і падпрэміяваецца для перадачы іх у давернае кіраванне банку. Калектыўнае інвеставанне праз фонд дае магчымасць купляць акцыі або аблігацыі, недаступныя большасцю інвестару з-за складанасці працы з імі, а таксама па прычыне вялікай выдаткаў на куплю-продаж. Фонды ж адкрываюць выхад на рынак каштоўных папер з параўнальна невялікай

сумай грошай. Для гэтага неабавязкова валодаць спецыяльнымі ведамі: сродкамі фонду будуць кіраваць спецыялісты банка. Для кліента такі падыход зніжае інвестыцыйныя рызыкі і эканоміць час.

ЭКАНОМІЯ НА МАШТАБЕ

«Сёння ў Еўропе фонды з'яўляюцца адным з самых папулярных інструментаў інвеставання сярод рознічных кліентаў, — кажа Міхал Кустра, кіраўнік Цэнтра кампетэнтнасці па кіраванні актывамі RBI. — На працягу апошніх гадоў у нашым банку ў Славакіі аб'ём прыцягнутых сродкаў у фонды павялічыўся на 20% за год. Сёння ў нашых фондах знаходзіцца каля 13% усіх назапашаных зберажэнняў прыватных асоб. Пры гэтым у некаторых краінах гэты каэфіцыент перавышае 25%. Прычына такой прывабнасці ФБК — у прастаце інвеставання. Да таго ж стаць удзельнікам фонду можна пры мінімальным укладанні. Кліент выйграе і ад таго, што інвестуе не ў адну акцыю ці аблігацыю, а ў дыверсіфікаваны партфель, які складаецца з сотняў акцый і іншых інструментаў атрымання прыбытку. Такі падыход гарантуе ліквіднасць укладу».

Сутнасць ФБК у тым, што банк укладвае грошы ўдзельніку фонду ў каштоўныя паперы, міжбанкаўскія дэпазіты, каштоўныя інструменты, замежную валюту. Як правіла, гэта сэрвiдетэрміновыя і доўгатэрміновыя ўкладанні. Зыходзячы з велічыні перададзеных у кіраванне грашовых сродкаў, банк вызначае долю кожнага ўдзельніка фонду і выдае яму долевы сертыфікат. Доля азначаецца ў намінальных паях. Прыбытак удзельніка фонду — гэта станочная розніца паміж коштам паю на момант перадачы грашовых сродкаў у фонд і ў дзень іх вяртання. Даход фарміруецца за кошт росту курсу каштоўных

папер, атрыманых адсоткаў і дывідэндаў, цаны каштоўных металаў. Ён размяркоўваецца паміж удзельнікамі фонду прапарцыянальна іх долям.

Такім чынам, фонды не даюць фіксаванага даходу. Выплаты цалкам залежаць ад прыбытковасці інвестыцый. Пры ўкладанні грошай на працягу тэрмін рызыкі атрымання страт невялікія, а даходнасць перавышае ўзровень інфляцыі і стаўкі па дэпазіце. Пры гэтым удзельнікі фонду могуць самі выбраць прыдатную для сябе інвестыцыйную стратэгію — кансерватыўную або больш рызыкоўную.

«Аб'яднанне сродкаў заўсёды больш эфектыўнае, чым індывідуальныя ўкладанні. Гэта называецца эканомія на маштабе дзейнасці: агульная маса грашовых сродкаў, унесеныя ў фонд, валодае вялікім інвестыцыйным патэнцыялам на фінансавым рынку і меншымі выдаткамі на кіраванне, чым невялікая доля кожнага інвестара паасобку. Сваё знаёмства з фондамі беларусы могуць пачаць ужо цяпер, мінімальнае сума інвестыцый — 1000 еўра або долараў. Патэнцыял аб'ём рынку мы ацэньваем у памеры ад 1% да 5% ад сумы тэрміновых дэпазітаў насельніцтва», — адзначае Алег Лявончыў, начальнік аддзела інвестыцыйна-банкаўскіх аперацый «Прыорбанка».

Чакаем вашых пытанняў пра карыстанне грашымі і ўсё, што з гэтым звязана. Вы можаце звяртацца на электронны адрас газеты info@zvuzda.minsk.by з пазнакай «для адзела эканомікі» ці па тэлефоне 8 017 232 38 02.

Уладзіслаў КУЦЕЦКІ

РУП «Інститут нерухомасці і ацэнкі»

- ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)
ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) извещает о проведении повторного открытого аукциона СО СНИЖЕНИЕМ ЦЕНЫ по продаже компрессорной станции «Ивацевичи»,

включающей: здания, сооружения, передаточные устройства, оборудование, многолетние насаждения, расположенные по адресу: Брестская область, Ивацевичский р-н, 2,2 км юго-западне деревни Холупы и принадлежащей ОАО «Газпром трансгаз Беларусь» (Продавец).

Земельный участок площадью 3,1410 га в кадастровом номере 12340000001000151. Целевое назначение — земельный участок для обслуживания компрессорной станции «Ивацевичи» (компрессорный цех №3).

Начальная цена с НДС — 6 273 080 000 бел. руб.
Задаток с НДС — 627 308 000 бел. руб.

Задаток перечисляется на р/с № 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель — РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества ОАО «Газпром трансгаз Беларусь», проводимом 11 сентября 2014 г.

Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен заключить с Продавцом договор купли-продажи Объекта. Условия оплаты приобретенного на аукционе Объекта согласовываются Победителем аукциона (Претендентом на покупку) и Продавцом при заключении договора купли-продажи Объекта. Победитель аукциона (Претендент на покупку) оплачивает Организатору аукциона вознаграждение в размере 0,8% от цены продажи Объекта в течение 3 (трех) банковских дней со дня подписания протокола о результатах аукциона и стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона на основании счета-фактуры в течение 3 (трех) банковских дней с момента подписания протокола о результатах аукциона.

Аукцион состоится 11.09.2014 в 11.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 4. Шаг аукциона — 0,5%. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 09.09.2014 до 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, д. 11, 3 этаж, каб. 2.

Первое полное извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 22.05.2014.

С полным текстом извещения можно ознакомиться на сайте Организатора аукциона www.ino.by

Дополнительная информация: (8 017) 306-00-57, (8 029) 356-90-03, (8 029) 550-09-52 • www.ino.by • 5538325@mail.ru

ПРИГЛАШАЕМ НА РАБОТУ ГЕНЕРАЛЬНОГО ДИРЕКТОРА РУП «Научно-производственный центр по геологии».

Требования к соискателю:
в/о, преимущественно, по специальности геологического профиля; стаж работы по специальности не менее 5 лет; на руководящих должностях — не менее 3 лет; навыки менеджмента, высокий лидерский потенциал.
Предоставляем: стабильную зарплату, социальные гарантии, инкорпорацию — общежитие.
Справки по телефонам: 200-76-20, 200-38-28. УНП 100519825

Воложинское райпо
ПРОВОДИТ ТЕНДЕР НА ПОКУПКУ ротационной печи для кондитерского цеха.
Справки по телефонам: 8 (01772) 559 78, 8 (029) 347 65 61.

ИЗВЕЩЕНИЕ о проведении 12 сентября 2014 года торгов по продаже единым комплексом имущества, принадлежащего открытому акционерному обществу «Минский тракторный завод»

Table with 2 columns: Description of property (e.g., garage with area 198.4 sq.m, industrial building with area 92.8 sq.m) and Auction details (lot number, starting price, location). Includes details about the garage, industrial building, and other structures.

Торги проводятся в соответствии со статьями 417, 418 Гражданского кодекса Республики Беларусь и порядком проведения торгов по продаже имущества, принадлежащего ОАО «МТЗ», утвержденным организатором торгов.

К участию в торгах допускаются юридические и физические лица, заключившие с организатором торгов соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона, внесшие задаток, а также представившие организатору торгов следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, установленной организатором торгов); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, установленной организатором торгов); копии свидетельств о регистрации (для юридических лиц) и индивидуальных предпринимателей); копии устава (для юридических лиц); копии платежного документа о внесении задатка; документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица, а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет УП «Минский городской центр недвижимости» № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369, УНП 190398583 в срок, установленный для приема документов на участие в аукционе. Торги проходят в форме открытого аукциона на повышение начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором торгов. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем торгов, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах торгов и не включает НДС. В ходе торгов участники могут предлагать свою цену за продаваемое имущество в соответствии с порядком проведения аукциона.

В случае признания торгов несостоявшимися в силу того, что заявление на участие в них подано только одним участником, либо для участия в них явился только один участник, предмет торгов продается этому участнику (единственному участнику торгов), при его согласии, по начальной цене, увеличенной на пять процентов. Затраты на организацию и проведение аукциона возмещает победитель аукциона (единственный участник торгов) в течение трех рабочих дней со дня проведения аукциона. Информация о затратах, порядке и сроках их возмещения доводится до сведения участников перед началом аукциона при заключительной регистрации под подписью.

Договор купли-продажи между продавцом и победителем торгов (единственным участником торгов) заключается после предъявления копии платежных документов о перечислении суммы затрат и подписывается в течение 10 рабочих дней со дня проведения торгов. Оплата стоимости приобретенного имущества с учетом НДС осуществляется победителем торгов (единственным участником торгов) в порядке, предусмотренном в договоре купли-продажи, по согласованию с продавцом. Торги проводятся 12 сентября 2014 года в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов. Прием документов, а также консультации по вопросам участия в торгах осуществляются с 12.08.2014 по 10.09.2014 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (по пятницам — до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

Телефоны для справок: (017)327-48-36 (УП «Минский городской центр недвижимости»); (017)230-69-68 (ОАО «МТЗ»); (01592)306-80 (Филиал ОАО «МТЗ» «Смороньтракторсервис МТЗ»).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА Аукцион состоится 12.09.2014 в 10.00 по адресу: 220030, г. Минск, просп. Независимости, 11/1, 2 этаж, конференц-зал.

Организатором аукциона является республиканское унитарное предприятие «Отель «Минск», находящееся по адресу: г. Минск, просп. Независимости, 11.

На аукционе выставляется право заключения договора аренды недвижимого имущества:

Table with 2 columns: Lot description (e.g., 1. Помещения №№ 4, 5, арендуемой площадью 16,6 кв.м) and Auction details (starting price, location, deadline). Includes details about the rental of premises and other conditions.

УП «МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 9 сентября 2014 г. проводит повторный открытый аукцион № 07-Сф-14 по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право частной собственности на земельный участок. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги выставляются 16 земельных участков для строительства и обслуживания

Table with 7 columns: Lot number, location, cadastral number, area, starting price, sum of bids, and auction results. Lists 16 lots with their respective details.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках содержатся в составе землеустроительной документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выдаваемыми эксплуатирующими и согласующими организациями. Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несоостоявшегося аукциона: внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несоостоявшимся; получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществит не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного, блокированного жилого дома. Аукцион состоится 9 сентября 2014 г. в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов). Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) не позднее 3 сентября 2014 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков — задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 364100000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка — 795, УНП — 100690830, назначение платежа — 04901, получатель — главное финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению); представить в УП «Минский городской центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительные предоставляются: гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан — документ, удостоверяющий личность.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ КОНКУРСА

Гродненский областной исполнительный комитет (далее — Гродненский облисполком) извещает о проведении конкурса по выбору заказчика (застройщика)

по строительству многоквартирных жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности, в городе Гродно в районе улицы Татарской — Комбайнерской и в районе улицы Пролетарской (далее — конкурс)

Предмет конкурса: право выступать заказчиком (застройщиком) по строительству многоквартирных жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности, в городе Гродно в районе улицы Татарской — Комбайнерской и в районе улицы Пролетарской.

Порядок проведения конкурса: определен Положением о порядке организации и проведения конкурсов по выбору заказчика (застройщика) по строительству многоквартирных жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности, в г. Минске и областных центрах (далее — Положение), утвержденным Постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 10 сентября 2013 г. № 798 (Национальный правовой интернет-портал Республики Беларусь, 19.09.2013, 5:37:08).

Конкурс проходит в два этапа: первый этап — предварительный квалификационный отбор; второй этап — конкурс по выбору заказчика (застройщика) по строительству объекта. Наименование объекта строительства: «Строительство жилых комплексов в районе улиц Татарская — Комбайнерская и в районе улицы Пролетарская в г. Гродно» (далее — объект).

Организатор конкурса: Гродненский областной исполнительный комитет. Место проведения конкурса: 230023, Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Ожешко, 3, тел. (80152) 73-56-09, 73-56-86, 73-56-82.

Лишь, желающие стать претендентами на участие в конкурсе, до подачи заявления на участие в конкурсе вносят задаток в сумме 15 000 000 (пятнадцать миллионов) белорусских рублей на счет №3642501004003 в филиале № 400 ГУ «АСБ Беларусбанк», г. Гродно, код 152101752, получатель: Гродненский облисполком, УНП 500199703, ОКПО 00022728, наименование платежа: «Задаток для участия в конкурсе».

Дата, время и место приема заявления на участие в конкурсе и прилагаемых к нему документов: рабочие дни с 9.00 до 12.00 и с 14.00 до 16.00. Последний день приема заявления на участие в конкурсе — 27 октября 2014 г. до 13.00. Заявления и документы для предварительного квалификационного отбора представляются секретари конкурсной комиссии по адресу: 230023, Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Ожешко, 3, каб. 720, конт. тел. (80152) 73-56-09, 73-56-86, в запечатанном конверте с надписью «Предварительный квалификационный отбор для участия в конкурсе по выбору заказчика (застройщика) по строительству в городе Гродно жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности в районе улиц Пролетарской». Не вскрытый конверт указывает на наименование претендента. Образцы заявления и документы, подтверждающие экономическое и финансовое положение претендента, предусмотренные пунктами 5, 6 Положения, размещены на официальном интернет-портале Гродненского облисполкома http://grodno-region.gov.by. К дальнейшему участию в конкурсе допускаются претенденты, прошедшие предварительный квалификационный отбор, своевременно внесшие конкурсное предложение в полном объеме согласно приложению 6 Конкурсной документации. Претенденту, не прошедшему предварительный квалификационный отбор, возвращается задаток в течение 5 (пяти) рабочих дней после подведения итогов предварительного квалификационного отбора.

Дата, время и место проведения предварительного квалификационного отбора: 10 октября 2014 г. в 15.00, по адресу: 230023, Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Ожешко, 3, каб. 303.

Дата, время и место приема конкурсного предложения и прилагаемых к нему документов: в рабочие дни с 9.00 до 13.00 и с 14.00 до 16.00. Последний день приема — 17 октября 2014 г. Конкурсное предложение представляется секретари конкурсной комиссии по адресу: 230023, Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Ожешко, 3, каб. 720 (конт. тел. (80152) 73-56-09, 73-56-86) в запечатанном конверте с надписью «Конкурсное предложение по выбору заказчика (застройщика) по строительству в городе Гродно жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности в районе улиц Пролетарской». Не вскрытый конверт указывает на наименование претендента. Претендент имеет право отозвать свое конкурсное предложение: в любое время, но не позднее 5 (пяти) календарных дней до даты проведения заседания конкурсной комиссии по выбору победителя конкурса.

Дата, время и место проведения заседания конкурсной комиссии по вскрытию конвертов с конкурсными предложениями с участием представителей претендентов: 20 октября 2014 г. в 16.00 по адресу: 230023, Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Ожешко, 3, каб. 303.

Дата, время и место приема победителя: 27 октября 2014 г. по адресу: 230023, Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Ожешко, 3, каб. 303. Претенденту, не победившему в конкурсе, возвращается задаток в течение 5 (пяти) рабочих дней после подведения итогов по выбору победителя.

Срок подписания договора на реализацию права строительства объекта, заключенного по результатам конкурса: не позднее 17 ноября 2014 г. Существующие условия проведения сделки оговариваются в планируемом к заключению договоре на реализацию права строительства объекта.

Условия проведения конкурса, состав конкурсного предложения, перечень прилагаемых к нему документов отражены в Конкурсной документации. Конкурсная документация представляется претендентам секретарем конкурсной комиссии не позднее 3 (трех) рабочих дней после внесения задатка и подачи заявления на участие в конкурсе по адресу: 230023, Республика Беларусь, г. Гродно, ул. Ожешко, 3, каб. 720 (конт. тел. (80152) 73-56-09, 73-56-86).

Сведения об объекте строительства: строительство 5 (пяти) многоквартирных жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности, в городе Гродно, в том числе: жилой комплекс в районе улиц Татарской — Комбайнерской — 3 (три) многоквартирных жилых дома, в том числе: 1 (один) 14-этажный жилой дом по индивидуальному проекту, каркасный с заполнением из мелкоштучных материалов со встроенными нежилыми помещениями в уровне 1-2 этажа и 2 (два) 9-этажных жилых дома с возможным использованием повторно применяемых либо типовых проектов, вместимостью не более 19,0 тыс. кв. метров жилых помещений и не более 1 тыс. кв. метров нежилых помещений;

жилье в составе 5 (пяти) многоквартирных 9-этажных жилых домов, в том числе: 2 (два) многоквартирных 9-этажных жилых дома с возможным использованием повторно применяемых либо типовых проектов, вместимостью не более 13 тыс. кв. метров жилых помещений.

Возмещение затрат на организацию и проведение конкурса (расходы по публикации извещений в средствах массовой информации, затрат на подготовку конкурсной документации и ее тиражирование, почтовые, канцелярские и другие расходы), предусмотренные законодательством) осуществляется победителем конкурса, а до подписания договора на реализацию права на строительство объекта, Организатору конкурса представляются заверенные надлежащим образом копии платежных документов, подтверждающих возмещение расходов на организацию и проведение конкурса.

Информация о проведении конкурса, в том числе перечень документов для предварительного квалификационного отбора, а также формы документов, предоставляемых претендентами конкурса, размещена на официальном интернет-портале Гродненского облисполкома http://grodno-region.gov.by.

Сведения об участии строительства: участки для застройки расположены в восточной части г. Гродно, обладают выгодным местоположением в планировочной структуре города, имеют развитые транспортные связи с центром города и прилегающими территориями. Гродненский район расположен в районе улиц Татарской — Комбайнерской и в районе улицы Пролетарской. Общая площадь участков составляет ориентировочно 3,506 га и будет уточняться на дату предоставления земельных участков для строительства.

Сведения об объекте строительства: строительство 5 (пяти) многоквартирных жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности, в городе Гродно, в том числе: жилой комплекс в районе улиц Татарской — Комбайнерской — 3 (три) многоквартирных жилых дома, в том числе: 1 (один) 14-этажный жилой дом по индивидуальному проекту, каркасный с заполнением из мелкоштучных материалов со встроенными нежилыми помещениями в уровне 1-2 этажа и 2 (два) 9-этажных жилых дома с возможным использованием повторно применяемых либо типовых проектов, вместимостью не более 19,0 тыс. кв. метров жилых помещений и не более 1 тыс. кв. метров нежилых помещений;

жилье в составе 5 (пяти) многоквартирных 9-этажных жилых домов, в том числе: 2 (два) многоквартирных 9-этажных жилых дома с возможным использованием повторно применяемых либо типовых проектов, вместимостью не более 13 тыс. кв. метров жилых помещений.

Возмещение затрат на организацию и проведение конкурса (расходы по публикации извещений в средствах массовой информации, затрат на подготовку конкурсной документации и ее тиражирование, почтовые, канцелярские и другие расходы), предусмотренные законодательством) осуществляется победителем конкурса, а до подписания договора на реализацию права на строительство объекта, Организатору конкурса представляются заверенные надлежащим образом копии платежных документов, подтверждающих возмещение расходов на организацию и проведение конкурса.

Информация о проведении конкурса, в том числе перечень документов для предварительного квалификационного отбора, а также формы документов, предоставляемых претендентами конкурса, размещена на официальном интернет-портале Гродненского облисполкома http://grodno-region.gov.by.

Сведения об участии строительства: участки для застройки расположены в восточной части г. Гродно, обладают выгодным местоположением в планировочной структуре города, имеют развитые транспортные связи с центром города и прилегающими территориями. Гродненский район расположен в районе улиц Татарской — Комбайнерской и в районе улицы Пролетарской. Общая площадь участков составляет ориентировочно 3,506 га и будет уточняться на дату предоставления земельных участков для строительства.

Сведения об объекте строительства: строительство 5 (пяти) многоквартирных жилых домов, за исключением жилых домов повышенной комфортности, в городе Гродно, в том числе: жилой комплекс в районе улиц Татарской — Комбайнерской — 3 (три) многоквартирных жилых дома, в том числе: 1 (один) 14-этажный жилой дом по индивидуальному проекту, каркасный с заполнением из мелкоштучных материалов со встроенными нежилыми помещениями в уровне 1-2 этажа и 2 (два) 9-этажных жилых дома с возможным использованием повторно применяемых либо типовых проектов, вместимостью не более 19,0 тыс. кв. метров жилых помещений и не более 1 тыс. кв. метров нежилых помещений;

жилье в составе 5 (пяти) многоквартирных 9-этажных жилых домов, в том числе: 2 (два) многоквартирных 9-этажных жилых дома с возможным использованием повторно применяемых либо типовых проектов, вместимостью не более 13 тыс. кв. метров жилых помещений.

Возмещение затрат на организацию и проведение конкурса (расходы по публикации извещений в средствах массовой информации, затрат на подготовку конкурсной документации и ее тиражирование, почтовые, канцелярские и другие расходы), предусмотренные законодательством) осуществляется победителем конкурса, а до подписания договора на реализацию права на строительство объекта, Организатору конкурса представляются заверенные надлежащим образом копии платежных документов, подтверждающих возмещение расходов на организацию и проведение конкурса.

Информация о проведении конкурса, в том числе перечень документов для предварительного квалификационного отбора, а также формы документов, предоставляемых претендентами конкурса, размещена на официальном интернет-портале Гродненского облисполкома http://grodno-region.gov.by.

«МИНСКИЙ ГОРОДСКОЙ ЦЕНТР НЕДВИЖИМОСТИ» 9 сентября 2014 г. проводит повторный открытый аукцион № 07-Сф-14 по продаже земельных участков в частную собственность граждан Республики Беларусь

Вид аукциона: открытый (на повышение начальной цены). Предмет аукциона: право частной собственности на земельный участок. Аукцион проводится в порядке, установленном постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26.03.2008 № 462. На торги выставляются 16 земельных участков для строительства и обслуживания

Table with 7 columns: Lot number, location, cadastral number, area, starting price, sum of bids, and auction results. Lists 16 lots with their respective details.

Сведения о наличии инженерных коммуникаций на указанных земельных участках содержатся в составе землеустроительной документации. Инженерное развитие инфраструктуры застраиваемой территории осуществляется в соответствии с техническими условиями на инженерно-техническое обеспечение соответствующего объекта, выдаваемыми эксплуатирующими и согласующими организациями. Условия, предусмотренные в решении Мингорисполкома о формировании земельного участка для проведения аукциона и предоставлении его победителю аукциона либо единственному участнику несоостоявшегося аукциона: внесение платы за земельные участки; возмещение затрат на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с изготовлением и предоставлением участникам документации, необходимой для его проведения; обращение за государственной регистрацией прав на земельный участок в РУП «Минское городское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» в двухмесячный срок после утверждения протокола о результатах аукциона либо признания аукциона несоостоявшимся; получение победителем аукциона в установленном порядке технической документации и разрешения на строительство жилого дома; занятие земельных участков (осуществление строительно-монтажных работ) осуществит не позднее одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство одноквартирного, блокированного жилого дома. Аукцион состоится 9 сентября 2014 г. в 16.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 7 (зал аукционов). Для участия в аукционе необходимо: внести задаток (задатки) не позднее 3 сентября 2014 г. в размере, указанном в графе 6 таблицы (в случае участия в торгах в отношении нескольких земельных участков — задаток вносится для каждого из предметов аукциона), перечисляемый на расчетный счет № 364100000016 в ОАО «АСБ Беларусбанк», код банка — 795, УНП — 100690830, назначение платежа — 04901, получатель — главное финансовое управление Мингорисполкома (задатки вносятся в белорусских рублях в суммах согласно настоящему извещению); представить в УП «Минский городской центр недвижимости» следующие документы: заявление на участие в аукционе установленной формы; документ, подтверждающий внесение суммы задатка, с отметкой банка; подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах) установленной формы, включающее обязательство по уплате в соответствии с законодательством штрафных санкций и иные требования; дополнительные предоставляются: гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования; представителем гражданина — нотариально удостоверенная доверенность. При подаче документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан — документ, удостоверяющий личность.

■ Ля-ля-фа

Творчасць па-сяброўску

Экс-саліст «СМЭШ» спеўся з беларускай

Нядаўна ў Мінску адбылася прэзентацыя новай песні «Хачу» вядомага расійскага выканаўцы Улада Тапалава і беларускай спявачкі Настассі Навікавай, якая толькі пачынае свой шлях на эстрадзе. Напярэдадні прэм'еры Улад і Настасся сустрэліся з журналістамі, каб падзяліцца ўражаннямі ад працы, раскрыць імёны сваіх уласных куміраў і зарыентаваць тых, хто не супраць быў бы заваяваць сэрца артыстаў...

У. Т.: Асабліва не было калі пра гэта думаць. У насці было паступленне, і мае лета працякае ў шчыльным графіку, таму нават фізічна мы б не паспелі зняць кліп. І вольнага часу не так шмат, таму і не думалі пакуль ні пра што падобнае.

Зрэшты, агент спевака раскавае, што ў іх запланаваны сумесны тур па Беларусі на бягуучую восень. Зусім хутка стануць дакладна вядомыя даты і гарады, а пакуль што ў планах наведаць Брэст, Магілёў і, магчыма, Наваполацк.

— Ці першае гэта ваша супрацоўніцтва з беларускімі выканаўцамі, а можа і новыя кандыдаты ёсць на прыкмеце?

У. Т.: Што тычыцца беларускіх артыстаў, гэта мой першы вопыт. Да такога кітальту супрацоўніцтва я стаўлюся як да творчасці. Тут не можа ісці размова пра нейкі канвер альбо бізнес. У нас з Настассяй проста склалася ўсё па-сяброўску.

спускаўся на байдарках дзесяць дзён без тэлефона і іншых рэчаў, і я абсалютна не супраць акунуцца ў нешта такое, але пакуль не знайшлося магчымасці.

Не падумайце, я не «прынц на гарошыне», я абсалютна звычайны чалавек. Вырас у аднапакаёвай кватэры, ездзіў і цяпер часам езджу на метро. Ніякіх праблем у гэтым сэнсе.

— Настся, а хто ваш кумір, акрамя Улада Тапалава?

А. Н.: Мне падабаецца Крысціна Агілера, музыка Майкла Джансана, Адрыяна Чэлентана. Яшчэ Ані Лорак.

Таксама спявачка падзялілася, што толькі «за», калі яе паклічуць у нейкі праект альбо нешта прапануюць. Цяпер жа яна паступіла ў ВНУ і будзе працягваць далей вучыцца як піяністка (дарэчы, займаецца музыкой Настся з пяці гадоў). Таксама яна працуе над запісам альбома.

Не абмінулі ўвагай і тэму прыхільнікаў, каб даведацца, на каго звяртаюць увагу артысты і хто цікавіцца ім...

А. Н.: Для мяне знешнасць мужчыны другасная. Перш за ўсё ў мужчыну я шукаю жаданне клапаціцца і пацудзі гумару. І важна, каб мы адно аднаго разумелі. Палонікаў хапае: чую кампліменты, запрашаюць на каву. Бачу рэакцыю людзей, калі еду ў транспарце альбо іду па вуліцы.

У. Т.: Ведаецца, з часам замест міма-лётнага і эфектнага пачынаеш шукаць і жадаць нешта больш спакойнае, каб яно было сапраўдным і доўгатаэрным. Я не кажу, быццам галоўнае — душа, бо знешнасць таксама вельмі важная. Дзяўчына павінна быць прыгожай. Аднак часта бывае, што знешнасць не мае душойнага напавнення. Таму проста прыгожая фігура мяне сёння ўжо не спакушае. Мне халіпа ў жыцці і эфектнасці, і эмоцыі, але яны, як правіла, хутка заканчваюцца. І становіцца нецывава...

Алена ДРАПКО

■ Галасы братэрства

УЗМІНЬ — ЗНАЧЫЦЬ ХУТКАСЦЬ

Сённяшнія падзеі, якія адбываюцца ва Украіне, напружваюць сітуацыю ў розных галінах і сферах жыцця народа гэтай краіны. Відаць, зусім не да творчасці і многім пісьменнікам. У відэачаснай разгубленасці розныя плыні інтэлігенцыі. Прыйдзе час — і, мажліва, самымі рознымі пададуцца ацэнкі таго, што адбываецца зараз у вялікай і багатай на культуру і літаратуру краіне. А тое, што ўкраінская літаратура сапраўды дастаткова развітая і багатая, сведчаць і сённяшнія памкненні беларускіх перакладчыкаў. Дзякуючы ім ў восьмым нумары часопіса «Польмя» ў раздзеле «Галасы свету» з'явілася падборка «Сучасныя украінскія апавяданні».

Галіна ТАРАСЮК.

Кароткае знаёмства з літаратурным працэсам ва Украіне робіць малады крытык Юлія Алеянчанка, прадстаўляючы чытанам «Польмя» апавяданні Анатоля Дзімарова, Галіны Тарасюк, Васіля Парцяна, Уладзіміра Дзініленкі, Міхайлы Слабашціцкага: «... складана перакладаць украінскі архаізм «узьмінь», які абазначае хуткасць, зменлівасць вядомай плыні, напэўна, найлепшым чынам характарызуе стан сучаснай украінскай літаратуры. Прычым шакіруюць і праваюць публіку як маладыя, так і старэйшыя. Напрыклад, у 2010 годзе прыцягнула увагу грамадскасці класік Ліна Кастэнка раманам «Запіскі ўкраінскага вар'ята», напісанага ад асобы 35-гадовага праграміста. Не так даўно шырока рэзананс меў і раман «Чорны груган» Васіля Шкляра, які адны крытыкі прылічылі да найбольш яркіх і цікавых падзей літаратурнага жыцця, а іншыя — да безгусітоўнай палітычнай прапаганды.

А чаго толькі варта, напрыклад, адмова Юрыя Андруховіча ад Нацыянальнай прэміі Украіны імя Т. Шаўчэнкі ці падпісанне ўласнай крывёй кантракта з выдавецтвам «Фолія» Ладаі Лузінай?..» І згадаць творы, і апавяданні, надрукаваныя ў «Польмі», яшчэ павінны вытрымаць выпрабаванне часам. І ўсё ж публікацыя украінскіх апавяданняў сведчыць пра тое, што за параднымі справаздачамі пра украінска-беларускія літаратурныя стасункі прыглядзецца сучасны літаратурны працэс ва Украіне. Гэта, пэўна, і будзе цікава звычайнаму чытачу, а не толькі літаратурнаму.

Перакладчыкамі украінскіх апавяданняў выступаюць Юлія Алеянчанка, Вікторыя Шымко, Наталля Луновіч, Людміла Рублеўская. Пра планы прадстаўлення украінскай літаратуры ў Беларусі мы пацікавіліся ў намесніка дырэктара Выдавецкага дома «Звязда» — галоўнага рэдактара часопіса «Польмя»

Алеся Бадака. Вось што ён адказаў: «Летас мы выпусцілі кнігу украінскай і беларускай літаратуры пад сёрыяльнай назвай «Сугучча сэрцаў: Беларусь — Украіна». Зборнік, у якім ці не самай прадстаўнічай была падборка вершаў Барыса Алейніка, быў прэзентаваны ў Кіеве ў Нацыянальным саюзе пісьменнікаў Украіны. Цяпер на падыходзе да выдання кніга сучаснага украінскага апавядання, зборнік «Казкі» Міхайлы Слабашціцка. Нядаўна ў нашым выдавецкім доме пабачыла свет кніга украінскай паэзіі ў перакладах Ніны Мацяш... Шмат што з перакладаў падрыцкавана да друку ў літаратурна-мастацкай перыядыцы...»

Максім ЛАДЫМЕРАЎ

Сацыялізм: вяртанне ў заўтра?

У МАСКВЕ РЫХТУЕЦА ДА ВЫХАДУ Ў СВЕТА НОВЫ НАВУКОВА-ПАПУЛЯРНЫ ЧАСОПІС. НАЗВА ЯГО ГАВОРЫЦЬ ПРА МНОГАЕ

Адзін з буйнейшых выдавецкіх дамоў Расіі — «Планарма» — прыняў рашэнне аб выпуску перыядычнага выдання з назвай «Строительство социализма в СССР: история и современность». Пакуль вядома, што галоўным рэдактарам часопіса будзе Кацярына Шпікалава. Выходзіць ён будзе адзін раз у два месяцы. Агульны памер — 64 паласы. Зразумела, багата ілюстравана. Мяркуюцца, што гэты часопіс будзе адрасаваны палітолагам, палітыкам, сацыялагам, студэнтам і аспірантам і проста нераўнадушным да гісторыі СССР, Расіі,

постсавецкіх дзяржаў людзям. Тэматыка выдання ахопіць самы шырокі спектр палітычнага, культурнага, эканамічнага, сацыяльнага жыцця. У новым медыйным праекце выступяць вядомыя дзеячы савецкай эпохі, выдатныя вучоныя і публіцысты. Асноўная задача, як лічаць заснавальнікі, — паказаць шматлікія гісторыі Савецкага Саюза ад моманту стварэння і да пачатку 1990-х гадоў. Пры гэтым акцэнт будзе зроблены на тым лепшым, што створана за дзесяцігоддзі існавання СССР.

Сяргей ШЫЧКО.

■ Калейдаскоп

ПРЫГОЖА ЕДУЦЬ!..

У Мінску выбралі самую стыльную веласіпедыстку

Па чырвовай дыянавай дарожцы пад апладысменты глядачоў і шчоўканне затвораў шматлікіх фотакамер праехаліся ў адмысловым «веласіпедным дэфіле» яны, дзевяці пані, так і зусім маленькія гарэзлівыя ўдзельніцы. А судзіць, у лік якіх увайшлі вядомыя стыліст Аляксандр Кірыноч, кіраўнік аргкамітэта Беларускага тэатра моды Яніна Ганчарова, стыліст і дызайнер Іван Мікуловіч, ацэньвалі як натуральнасць і гарманічнасць, так і смеласць і яркасць прадстаўленых вобразаў.

«У гэтай жонкі мы паставілі мэту — перасадзіць гэтым летам як мага больш мінчан на веласіпеды, — раскаваў адзін з арганізатараў мерапрыемства, кіраўнік аддзела маркетынгу і продажу кампаніі А-100 Дэвелопмент Ігар КОЛЬЧАНКА. — Дзеля гэтага амаль ўсё лета працуюць некалькі пунктаў бясплатнага веларэпарату. Але дзяўчаты карыстаюцца веласіпедамі менш актыўна, бо існуе шэраг стэрэатэпаў наконт нязручнасці і «нежаночнасці» гэтага віду транспарту. Каб разбурыць міфы і паказаць, што дзяўчыны і веласіпеды могуць быць не проста сумяшчальнымі, а вельмі стыльнымі і прывабнымі, мы і праводзілі конкурс «Велалэдзі». Водгук атрымалі такі вялікі, што налета, відаць, давядзецца шукаць значна большую пля-

цоўку, каб змясціць усіх веласіпедыстаў і катэгорыі падтрымкі».

Перамогу ў конкурсе святкавала ў выніку мінскі фатограф Кацярына Дзімітрыева. Сваю ўзнагароду — сучасны і камфортны гарадскі веласіпед — дзяўчына, дарэчы, вырашыла падарыць сяброўцы, каб катэця па Мінску разам.

Спецыяльныя тытулы і прызы атрымалі пераможцы ў намінацыях «Самы арыгінальны вобраз» — дызайнер Лана Кур'янд, ураджанка Рыгі, і «Самы стыльны веласіпед» — Ганна Мустафаева. Сярод канкурсантак былі разыграны таксама прызы глядацкіх сімпатый «Народная велалэдзі» і тытул «Міні-велалэдзі».

Вікторыя ЗАХАРОВА

СЁННЯ

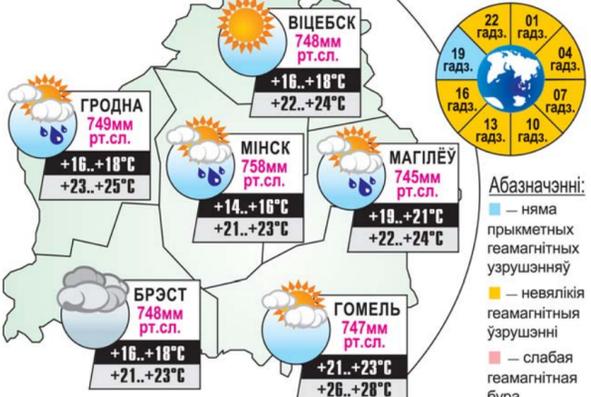
Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	— 5.42	20.46	15.04
Віцебск	— 5.27	20.40	15.13
Магілёў	— 5.32	20.36	15.04
Гомель	— 5.34	20.28	14.54
Гродна	— 5.58	21.00	15.02
Брэст	— 5.59	21.02	15.03

Месяц
Поўня 10 жніўня.
Месяц у сур'і Рыбы.

Імяніны
Пр. Анатолія, Валянціна, Івана, Максіма.
К. Кларты, Алега, Інаквенція, Леаха, Юльяна.

ЗАЎТРА

...у суседзях

ВАРШАВА +24...+26°C	КІЕЎ +24...+26°C	РЫГА +21...+23°C
ВІЛЬНЮС +22...+24°C	МАСКВА +23...+25°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +21...+23°C

УСМІХНЕМСЯ

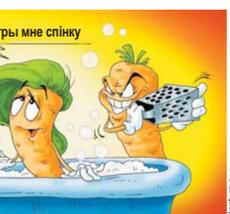
Сёння з жонкай прыехалі забіраць дзяцей з дачы.

Першым да нас насустрэч выбег шчаслівы, радасны дзядуля.

Мужык сядзіць у бары і п'е. Другі ў яго пытаецца:
 — Ты навошта п'еш?
 — Каб быць прыгожым.
 — Алкоголь цябе робіць прыгожым?
 — Вядома! Калі я прыходжу дадому з бара, жонка мне ўвесь час кажа: «О! Прыйшоў, прыгажунчык!»

Цікавае назіранне: 90% ланівых мужчын лічаць, што ім пасуе барада.

Я спытаў у жонкі, ці патрэбна мне палібоўніца. Яе адказ здаўся мне непераканаўчым.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТАРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРПІОКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Н.КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А.КІРШЧУК, А.ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н.РАСОЛЬКА, С.РАСОЛЬКА, А.СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В.ЦЕЛЯШУК, Л.ЦІМОШЫК

Выдавец — Рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда» АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага 10-а.

Тэлефон: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцый: пісьмоў — 287 18 64, падпіскі і распушчэння — 287 18 38, 287 17 21, скартатарыя — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэры: 287 18 81.

http://www.zvyazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79. e-mail: info@zvyazda.minsk.by, РЕКЛАМЫ e-mail: reklama@zvyazda.by

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не з'яўляюцца супадаючымі з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя на сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісты. Перадруж матэрыялы, апублікаваныя ў «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адраснасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрасавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку», ЛП № 02330106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў у тыдзень. Тыраж 19.878. Індэкс 63850. Зак. № 3348.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 11 жніўня 2014 года.